

Loodus:

toonekured trügivad koduaeda.

lk 3

Pulmakorraldaja:

suvel pole ühtegi puhkepäeva.

lk 5

Laager:

Tagametsas kõlab skautide ja gaidide rõõmuhõiskeit.

lk 7

2

koolijuhti otsib Koeru vald. Nimelt on välja kuulutatud konkursid Koeru keskkooli ja muusikakooli direktorite ametikohtadele. Koeru muusikakool vajab direktorit senise juhi lapsehoolduspühkuse ajaks. Rohkem teavet leiab Koeru valla kodulehelt.

Koostööjuht selgub järgmiseks nädalaks

Juunis lõppes Järva maavalitsuse väljakuulutatud konkurss maakondliku koostööjuhi ametikoha täitmiseks. Konkursile laekus 18 avaldust ja maavanem Alo Aasma selgitas, et vestlusele kutsuti kaheksa inimest.

Kandidaadid käisid vestlusel reedel, esmaspäeval ja teisipäeval. Koostööjuhiks soovijaid on nii Järva- kui ka Harjumaalt.

Alo Aasma ütles esmaspäeval, et komisjon tuleb kokku kolmapäeval ja siis peaks selguma ka inimese nimi, kes uuele ametipostile asub. «Tõenäoliselt neljapäeval saame teavitada valituks osutunud inimest, siis on tal paar päeva mõtlemisaega ja kui kõik klapib, saame koostööjuhi nime järgmise nädala alguses välja öelda,» sõnas maavanem.

Maakondlik koostööjuht peaks hakkama tegelema omavalitsuste ühinemisega. Varem pole sellist ametikohta maavalitsuses olnud.

Maavanema ütlust mööda pole omavalitsused seni ühinevõrgustega kuskile jõudnud, nüüd on ta selles suhtes optimistlikum. «Ma tõesti usun, et praegune valitsus teeb selle ära,» sõnas ta.

Aasma selgitas, et selleks ongi maakonda tarvis sõltumatut spetsialisti, kes ei lähtu ühegi omavalitsuse huvidest, vaid maakonna tulevikust. (JT)

Batuudiditraumased jagub igasse päeva

BIRGIT ITSE

Järvamaa haiglas ei möödu päevagi, mil erakorralise meditsiini osakonda ei pöörduks mõni batuudil kannatada saanud laps.

Kareda külas elav perekond Kons ostis kodus batuudi mai lõpus. Pereema Merly täpsustas, et varasemad seitse aastat hüppasid pere kaks vanemat last tuttava batuudil.

Konsidel on reegel, et batuut on ainult hüppamiseks – mürada ega üksteist taga ajada sellel ei tohi. «Siis peavad nad ära tulema,» ütles Merly Kons. Samuti ei tohi korraga batuudil hüppata väga erinevas kaalus lapsed ega laps ja täiskasvanu koos. «Kui täiskasvanu koos lapsega hüppab, peab ta nõrgemalt hüppama, muidu võib laps vigas saada,» teadis ta rääkida.

Järvamaa haigla ravijuht Tiiu Aule nentis, et Järvamaa haiglas ei möödu päevagi, mil nad batuudil kannatada saanud lapsele esmaabi andma ei pea. Aule kinnitusele on jalgratastel ja muude kukkumiste kõrval ba-

tuudidõnnetus levinum laste suvetraumade põhjus. Arstide kogemust mööda on suhteliselt sagedased ka laste omavahelised kokkupõrked batuudil, mille tagajärjeks on põrutused või muud kergemad vigastused. Samuti võib laps vigas saada siis, kui teine laps talle peale kukub. Põhiliselt saavad kannatada liigesed. «Teisipäeval vajas erakorralist abi laps, kellel sai vigastada küünarliiges, kui teine laps kogemata sinna peale astus,» tõi ta näite.

Kõige sagedasemad on Aule andmeil hüppeliigesevigastused, enamasti venitused, aga on olnud ka luumurde. «Sidemete venituse korral tuleb ja-

lale kaks nädalat rahu anda, luumurruga on jalg neli nädalat kipsis ja siis tuleb see uuesti liikuma võimelda,» selgitas Aule.

Aule teada on ette tulnud ka lülisambavigastusi. «See juhtus, kui kaitsevõrguta batuudil hüppates kukuti batuudi kõrvale maha,» täpsustas ta.

Lülisambapõrutuse diagnoosi sai ka suvel enne kooliminekut nüüdseks 11aastane Paide tüdruk, kelle jaoks kokkupõrge vennaga koduaia batuudil lõppes nii õnnetult, et tüdruk pidi nädalaid kandma kaelatuge.

Tänu kaitsevõrgule jäid mõlemad lapsed batuudile, kuid kokkupõrge oli nii tõsine, et

kleenuke tüdruk sai diagnoosiks lülisamba põrutuse, mis välistas nädalaiks ka jooksmise, müramise ja loomulikult batuudihüpped.

Merly Kons rõõmustab, et seitsme aastaga pole nende pere lastega batuudil õnnetusi juhtunud, ka kodusel batuudil mitte, kus kaitsevõrk puudub. «Võib-olla mõni peab meid hoolimatuteks vanemateks, aga me soovime, et lapsed õpiksid ohtu tajuma ja end ise hoidma,» põhjendas ta võrgu puudumist. Ka tema tutvusringkonnas pole batuutidel hüppates suuremaid õnnetusi juhtunud, talle meenub vaid üks välja väänatud jalaga laps.

ARVAMUS

Peatoimetaja Merili Nikkolo

TSITAAT: Neid on nii vähe, et Eestis tuleb nendele elamisväärse keskkonna loomisega tõsisid probleeme.
Siim Kallas paarisaja pagulase vastuvõtmisest (Eesti Ekspress)

TOP 5

Viis enim loetud lugu Järva Teataja digilehes sellel nädalal:

- Laps süütas tulekahju
- Koduhoovis jalutavad kümned toonekured
- Keskväljaku kiirtoidukoht pani ukseid kinni
- Mäo liiklussõlmes kehtestatakse liikluspiirangud
- Vald pakub tööd kahele direktorile

LUGEJA KOMMENTAAR

Lugeja kurtis eelmisel nädalal Järva Teatajale, et kesksuveks on Pärnu jõe keskjooksul Türi-Allikul veetase langenud väga madalaks, jõesängis vohavad veetaimed ja sinna on langenud puud.

Kalle Kroon (SA Eesti Forell) saatis lugejale vastuse ja oma arvamuse: «Kurdetakse, et Pärnu jõgi metsistub. Aga küsime, mida me jõelt ootame? Kas me ootame endiselt inimese rikitud loodust kanaliseeritud jõgede näol, kus puudub elu, või eeldame, et jõgi pole ainult silmailuks, vaid tegu peaks olema ikka terve ja jätkusuutliku elus keskkonnaga, kus on kohta nii kaladele, veeputukatele kui ka konnadele?»

Elusa veekeskkonna tingimus looduses ongi just nimelt selle metsikus. Puud vees on vajalikud mitmes mõttes: esiteks hoiavad nad maaparandusest niigi rikitud ja soojenema kippuva vee temperatuuri vajalikult jaheda, teiseks on puudealused väga olulisteks varjupaikadeks mitmesugustele kalaliikidele, eeskätt aga Pärnu jõe ehte jõe forellile, kuid samuti veeputukatele. Mida rohkem on selliseid varjupaiku, seda vähem on eluslooduses stressi ja võitlust, seda parem on nende liikide kasv, kes seal varju leiavad, seda suuremad on kalad. Mujal maailmas, kus jõgede kaldapuisu on hävitatud, on nähtud isegi vaeva, et spetsiaalsete süsteemide abil puid vette langetada ja neid jõe põhja kinnitada. Meil on see võimalus looduslikult olemas. Ka metsikus on oma ilu. Hoidkem seda!»

PILK AJALUKKU

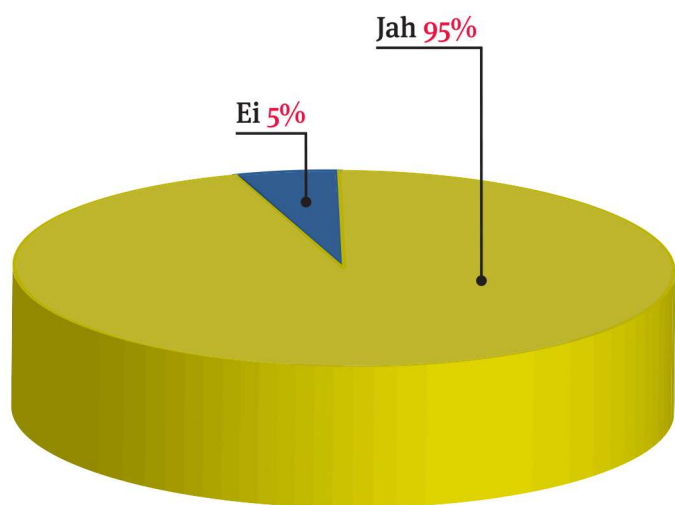
Kolmapäeval ja neljapäeval said Sõrandus juba teist aastat kokku kangastelgedel kudujad, kes rõõmustasid, et ala on kogumas populaarsust ka noorte hulgas.

Sõrandusse oli kogunenud nii algajaid huvilisi kui ka kangameistreid Järvamaalt, Tartust, Haapsalust ja Märjamaalt. Eelmisel aastal oli neil käsil linase kanga kudumine, seekord sai peatähelepanu villane riie.

JÄRVA TEATAJA 16. JUULIL 2005

GALLUP

Eelmisel nädalal sai digilehes vastata küsimusele: «Kas teid on Paide poliitskandaalid ära tüüdanud?» Sellele küsimusele vastati üle 800 korra.

Kiä tuu iks umma handa nõst, kui esi ei nõstaq

IVARI PADAR
Riigikogu maaelu- komisjoni esimees, SDE

Kui vaadata, milline on Eesti vabariigi ajaloos olnud põllumeeste esindatus poliitikas, siis näeme teatud loogilist seaduspära: mida suurem on rahvastikus olnud põllumeeste osakaal, seda arvukamalt ja mõjukamalt on nad Toompeal tegutsenud. Ja mida väiksem on see kogukond, seda vähem pühendub erakonnapoliitika maaelule ja põllumajandusele.

Enne Teist maailmasõda andsid Eesti poliitikas tooni just põllumeeste parteid. Ka taasiseseisvuse algusaegadel, mil põllumajanduses hoiwatute arv ulatus veel 20 protsendi lähedale, lõi poliitikas kaasa mitu maaerakonda. Oma jälje meie poliitimaastikule on jätnud Maarahvaerakond, Maa-Keskerakond, Talurahvaerakond, Põllumeeste Kogu jne.

Täna, kus põllumajandusega teenib oma igapäevast leiba vaid 2–3 protsenti kõigist töötajatest, pole meie poliitväljal ühtegi erakonda, kes saaks enast puhtalt maaerakonnaks nimetada. Õnneks leidub igas parlamendierakonnas maaelu ja põllumajandustundvaid inimesi, kes sellele ka keskenduvad. Nende inimeste positsioonist oma erakonnas sõltub tihtilugu see, kui tõsiselt seal maaelu küsimusi käsitletakse.

Viimase paarikümne aastaga on kõik suuremad erakonnad peale Reformierakonna kas lühemat või pikemat aega põllumajanduse eest vastutanud. Erakonnad, mille ridadest on põllumajandusministrid tulnud, saavad üldjuhul maaelu probleemidest ja võimalustest paremini aru. Seetõttu on igati asjakohane, et uus maaeluminister on reformierakondlane, kes toob loodetavasti oma erakonnale vastavat kompetentsi juurde.

» Soovin, et poeetil kõrvuti Eesti ja välismaist toitu vaadates meenuks nii mõnelegi tore suvepäev põllumehe juures ning kaalukauss kalduks senisest enam kohaliku toidu poole.

Mul pole usku sellesse, et lähiajal võiks Eestisse tekki- da mõni uus maaerakond. Ja kas seda on vajagi? Küll on mul aga mure, et maainimeste probleemid võivad jääda nõrga poliitilise tähelepanu alla. Põllumajanduses töötava praegu vaid umbes 17 000 inimest (ehk 2–3 protsenti hoiwatutest), mis on poliititehnoloogide meelest mõttetult väike segment. Nad teavad, et valijate põhiosa elab suurtes linnades ja et enami-

kule tarbijatest on esmatähtselt odav toit. Maaelu hääbumine või edasikestmine ja edene- mine on seega väga paljudele teisejärguline küsimus või pole neil olnud mahti sellele mõel- da. Samas katavad maal elavad tublid inimesed meie toidulaua ja hoiavad mõistlikus kasutus- es meie suure rikkuse – põl- lumajandusmaa.

Seisame tõsise väljakutse ees – mida teha, et maaeluga seon- duv pälviks laiemat tähelepanu. Neid teemasid on maainimeste- ga ikka ja jälle aru- tatud ning jõutud tõ- demuseni, et rahvast tuleb koollitada, näi- data elusat lehma ja voogavat viljapõldu. Elame ju maailmas, kus tihtilugu pole ka maalaps elusat lehma ihusilmaga näinud, mis siis veel linnalapsest rää- kida. Samuti tuleb maa- inimestel ja põl- lumeestel muutuda palju avatumaks, et seeläbi enda ja Eesti maaelu eest seista.

Kõige selle taustal pean ma ülimalt tervitatavaks sündmu- seks 19. juulil korraldatavat esi- mest üleestilist avatud talude päeva. Suurüritusele, mille ajal avavad huvilistele oma ukseid pea 150 talu ja farmi, on pan- nud õla alla põllumajandusmi- nisteerium ja maamajanduse infokeskus. Iseäranis heameelt teeb, et päeva õnnestumise panustavad kõrvuti talupi- dajate keskkliit ja põllumeeste keskkliit, mis annab tunnistust,

et sektori organisatsioonides mõistetakse üha enam koostöö vajadust.

Idee tutvustada linnainimes- tele vahetult maaelu jõudis Ees- tisse tublide Järvamaa inimeste initsiatiivil. Järvamaal on vara- semal kolmel aastal edukalt ava- tud talude päevi peetud, nüüd siis laieneti üle Eesti. Osalejate ring on lai – Eesti suurimatest farmikompleksidest klassikalis- te peretaludeni, kes valmistavad mahetoodangu. Täna on laiemalt võtnud maad arusaam, et põllumeestel tasub lähtuda vanasõnast: «Kes see ikka koer- a saba kergitab, kui mitte koer ise», mis võru keeles kõlab nii: «Kiä tuu iks umma handa nõst, kui esi ei nõstaq».

» Soovin, et maaelu väljakutsete parema mõistmise kõrval viib see südasuvine üritus kokku tootjad ja tarbijad. Et siit kasvab välja palju otsekontakte ja et inimesed teaksid, kelle käest tulevi- kus varuda talvekartulit, mar- ju ja mett ning kust saab osta kitsejuustu. Soovin, et poeetil kõrvuti Eesti ja välismaist toitu vaadates meenuks nii mõnelegi tore suvepäev põllumehe juures ning kaalukauss kalduks seni- sest enam kohaliku toidu poole.

Loodan, et kõik laabub kenasti ja kui ka peaks mõni korralduslik viperus juhtuma, antaks see andeks. Pole ju seda- võrd mastaapset üritust maaelu ja põllumajanduse tutvustami- seks Eestis varem tehtud.

Kohtume 19. juulil Eestimaa avatud taludes!

Kes on omad ja kes ei ole

SALOMON VESIPRUUL
arvamusliider

Viimasel ajal küsivad paljud murelikult: kas me tõesti oleme vajumas abstraktse võõraviha, hirmu ja üldise sallimatuse sohu?

Pea vastama niisama murelikult: tundub küll. Meile öeldakse: on vallandunud paanika ja kõige madalamate kirgede väljapurskamine. Kadunud olla mõistlik debatt, mille asemel kuuleme hirmutamist ja vihakõnet. Levivad meeleolud, mis kutsuvad suletusele ja eitusele.

Kui nii edasi, siis peame varsti küsima: mis rahvas me oleme? Kus on meie solidaarsus?

Kurb tõesti. Veel veidi ja meie juhid jõuavad äratundmiseni: nende rahvas ei vääri neid.

No aga... no aga tulijad on ju võõrad, teistsugused!

Teistsugused? No kuulge! Kas ei voola nendegi soontes veri? Kas ei tunne nemadki hirmu, kui neid taga aetakse? Ime siis, et nad paha eest pagedes varjupaika otsivad. (Et juba Euroopaski päid lõigatakse, tuleks ehk meilgi mõni selline valmis vaadata. Aga kust?)

Võimalik, et nad tulevad siia lihtsalt sellepärast, et me meeldime neile? Et Eesti paistab neile mõnusa maana, kus ruumi laialt ja rahvaski sõbralik.

Teistsugused? No kuulge! Kas ei voola nendegi soontes veri? Kas ei tunne nemadki hirmu, kui neid taga aetakse?

» Teistsugused? No kuulge! Kas ei voola nendegi soontes veri? Kas ei tunne nemadki hirmu, kui neid taga aetakse?

Nõnda siis ütlevadki meie juhid meile, et peame võõristami- se asemel hoopis küsima: mida saab riik teha, et kõik meile saa- buvad tunneksid end omadena?

Millest alustada? Minu arva- tes võiks alustada sellest, et me ei lase neid kohe maha.

Täiesti valesti arvatud!

Veebruaris andis keskkonna- ministeerium teada, et tähnik- ja kabehirve isendid tuleb kiire- mas korras loodusest eemalda- da, vältimaks nende sigimist ja siin populatsiooni loomist või hübriidiseerumist punahirvega. Nad tuleb aastaringse kättimisega likvideerida.

Te kuulake põhjendust: võõr- liik suudab uutest oludes paljuneda lii- ga edukalt, rikkudes sellega looduslikku tasakaalu. Rõhk on sõnal «võõras». Ees- märk on kaitsta oma. Nii erinevalt käs- takse meil vastu võt- ta saabujaid.

Ühtede kohta ei tohi sa pillata paha sõnagi, ilma et riigiisad sind karmilt korrale ei kutsuks. Teised samast kandist tulnud pead sa kohe maha tapma. Kus- juures ainus erinevus on see,

et ühtedel on all kaks jalga ja teistel neli.

Elu on üks, aga standardeid kaks. Ühtede erinevus rikastab, teiste oma rikub. Ühtesid teist- suguse nahavarvi, toitumis- ja sigimisharjumustega tulijaid tervitame... noh, kas nüüd just rõõmuga, aga igatahes tervita- me, kus sa pääsed.

Teisi täpselt samade oma- duste-harjumustega tulijaid tervitame püssitulega. Käivad tapatalgud, aga elukutselised nutunaised ei nutagi, moralis- tid ei halagi.

Meie aga ei tea, kas tohime end kaitsta või ei tohi? Ja kel- le eest? Kes on ohtlikumad, kas inimesed või loomad? Kui katsume end kaitsta inimeste eest, kes võivad meil pea ot- sast lõigata, siis öeldakse, et esindame pimedat keskaega ja Putinit. Kui aga tapame loo- mi, kel pole meie vastu plaa- nis mingit kurja, siis oleme eurooplased.

No tõesti ei tea, mis imeloom see eurooplane on või kuidas selleks saada...

Toonekured trügivad koduaeda

BIRGIT ITSE

Paide vallas Nurmsis elav Liia Endi on igal suvel oma koduhoovis ülepäeviti tunnis-tajaks tõelisele kurgede kogunemisele. Sel aastal saabus aga kurekari koduhoovi tema meelest tavatult vara ja neid on ka rohkem.

«Tavaliselt on nad kogunenud juuli lõpus või augusti algul ning neid on olnud 30 ringis, aga sel aastal on nad juba praegu tunduvalt rohkem kohal,» räägib Endi.

Pere on jõudnud valgete sulalistega juba harjuda ja isegi leppida, seda enam, et väga lähedale nad ei tule ka. «Tavaliselt on nad umbes 30 meetri kaugusel ustest-akendest, aga julgemad on päris õue peale ka tulnud ja minust paari meetri kaugusel olnud,» täpsustas Endi.

Endi on maja ümber kokku lugenud viis toonekurepesa, lisaks need, mis veidi kaugemal.

» Võib öelda, et tegu on Eesti ühe tihedamini toonekuregedega asustatud alaga.

Eesti linnuharulduste komisjoni esimees ja Eesti ornitoloogiaühingu valge-toonekure projekti koordinaator Margus Ots ütles, et Nurmsis ongi valge-toonekuregi väga palju. Ta viitab, et eelmisel aastal valminud veebirakendus, kuhu kõigil oli võimalik toonekurede pesad kirja panna, annab Nurmsi-Mäeküla kahekilomeetrisele lõigule üle kahekümne pesa. «Võib öelda, et tegu on Eesti ühe tihedamini toonekuregedega asustatud alaga,» märgib Ots.

Spetsialisti kinnitusele on nüüdseks ümber lükatud fakt, justkui ei ehitaks toonekured pesa teisele pesale lähemale kui kilomeeter, sest pesasid on

leitnud üksteisele isegi lähemal kui 50 meetrit. «See tähendab, et neile jagub piirkonnas toitu,» selgitab ta.

Ots oletas, et parvedesse kogunenud isendite puhul on tegu noorlindudega, kes veel ei pesitse. Suuremad kogunemised on tema sõnul ees, need jäävad aega, kui pojad pesadest välja lendavad.

«Parved võivad olla väga suured, isegi 100–150 lindu,» teab ta. Seda võib tulla ette siis, kui kuskil põllul parasjagu niidetakse. «Madala rohu seest on neil hea toitu kätte saada, olgu need siis hiired, putukad või konnad,» põhjendab ta.

Ots kinnitab, et see lind võib tulla ka koduaeda, kus niitmine on sagedane. «Kui aias niidan, on ka minul teinekord ports toonekuregi taga,» sõnab ta heatahtlikult.

Kurekari tema meelest peljata pole vaja, aga mingil juhul ei tohi neid toitma hakata. «Siis nad hakkavadki käima ja võivad hakata ka toitu nuruma,» põhjendas ta. Ots lisab, et Eestis on olnud juhuseid, kus kurge on algul toidetud ja hiljem sellest loobunud. «Sellisel juhul ta võib hakata isegi riideid sakuutama ja nii toitu nõudma,» hoiatab ta.

Kui välja arvata mõned kadunud kassipojad, pole valge-toonekured Nurmsis Endi õuel pahanustega hakkama saanud. «Olen sunnitud kassid enne toas suureks kasvatama, kui nad õue lasen,» ütleb

Liia Endi muiates.

Ots kassipoegade kadumist toonekuregedega pigem ei seostaks. «See vastab tõele, et ta sööb kõike, kellest jõud üle käib, aga ta peab suutma saaki neelata, sest ta nokk ei võimalda seda väiksemaks rebida. Suuremat kasvu mutt on sageli piiriks, õues ringi jooksvad kassipojad on tema jaoks tõenäoliselt liiga suured,» selgitab ta.

Pigem peab Ots võimalikuks, et kassipoegadele sai saatuslikuks mõni loom, näiteks rebane, lindudest on aga näiteks rongad võimelised ka suuremaid saakloomi tapma ja tükkideks rebima. Otsale meenub Järvamaalt üks aasta-

ERAKOGU

tetagune juhtum, kus talumees süüdistas vastsündinud lambatallade surnuks nokkimises esialgu toonekure. «Tegelikult on selline käitumine tüüpiline hoopis rongale,» selgitab ta.

Kui 1954. aastal oli valge-toonekure Eestis suhteliselt harv pesitseja ja neid oli natuke üle 300 paari, siis eelmisel aastal loetlesid linnuvaatlejad 4500–5500 valge-toonekure paari. Otsa andmeil on arvukus suurenenud tublisti just viimase paarikümne aasta jooksul ning viimastel aastatel ka stabiliseerunud. Muutunud on

seegi, et erinevalt varasemast on praeguseks üle 80 protsendi toonekurede pesadest elektropostidel või spetsiaalsetel alustel.

Saartest leidub valge-toonekure ainult Saaremaal ja sedagi vaid kümnekond paari. Mandri-Eestist on hõredamalt asustatud Põhja-Läänemaa. «Teda on vähem ka metsastel aladel, talle sobib vahelduv maastik, kus pidevalt maad haritakse ja kariloomi peetakse.» Valge-toonekure lahku Eestist augusti teisest poolest, hiljemalt septembris.

Paide sai välismaalt kaheksa uut elanikku

Juuni pakkus Paide linnale hea uudise – elanike arv kasvas kümne isiku võrra, kirjutab Paide linna koduleht.

Kui loomulik iive oli juunis +1, siis muudest paikadest saabus linna elama üheksa inimest rohkem kui siit mujale lahkus.

Paide linnaapea Siret Pihelga ütlust mööda on rõõmustav see, et välismaale ei lahkunud kedagi. «Kokku saabus Paidesse 35 uut inimest, sealhulgas kaheksa välismaalt. Tallinnast tulijaid on seitse. Selline kasv võiks püsima jääda,» loobis Pihelga. (JT)

Rasket haigust on kahel korral diagnoositud

Möödunud nädala reedeks oli Eestis tänava HIV diagnoositud 154 ja AIDS kümnel inimesel. Järvamaal on registreeritud kaks HIVi nakatunut, teatab BNS.

HI-viirus diagnoositi 78 inimesel Tallinnas, 31-l Ida-Virumaal ja Narvas ning kolmel inimesel Tartu- ja Harjumaal. Lääne-Virumaal ning Pärnu-, Rapla-, Viljandi- ja Võrumaal on diagnoosi

saanud üks inimene. AIDS on tänava diagnoositud neljal inimesel Tallinnas, kolmel Ida-Virumaal, kahel Narvas ja ühel Lääne-Virumaal, selgub terviseameti statistikast. Eelmisel aastal registreeriti Eestis 291 HIVi ja 20 AIDSi nakatunud isikut. Kokku on aastate jooksul Eestis HI-viirus diagnoositud 9147 inimesel, sealhulgas AIDS 444 inimesel. (BNS)

PÄEVA PILT

Koos kohalike omavalitsuste ja kogukonnakeskustega paigaldab päästeamet kasutatavate valveta veekogude äärde sel suvel 34 täiesti uut veeohutuspostakut.

Lääne päästekeskuse pressiesindaja Katariina Vaabeli ütlust mööda sai Järvamaale uus veeohutuspostak paika Türi valda Tagametsas asuva Saarjärve juurde.

Püstakute eesmärk on pakkuda inimestele teavet veeohutusest, esmaabist ja päästevahendi kasutamisest ning anda võimalus õnnetuse korral abivahendi järele haarata. DMITRI KOTJUH

600

eurot tekitati kahju, kui 10. juulil võeti omavoliliselt kasutada Türi Vambola tänaval maja hoovis seisnud sõiduauto Audi, teatas politsei- ja piirivalveameti Lääne prefektuur. Võimalik süüdlane on politseile teada.

Koerus asuv tehas sai suure asjaga hakkama

Konesko Koeru tehas hakkab valmistama konteinerkraanade ajusid ehk e-roome, millest esimene valmis juba reedel ja saadetakse järgmisel nädalal Aafrikasse.

Esimene e-room sai suure tähelepanu osaliseks, talle olid külge riputatud lausa õhupallid. «Täna (reedel – toim) on meil pidupäev, oleme suure asjaga hakkama saanud. Esimene e-room on valmis, järke ootavad sellest projektist veel neli, kuid tööd on ees juba kaheks aastaks,» täpsustas tehase juht Kristel Sass.

Elektritehase tootmisjuht Indrek Vassar lisas, et tegu on sadamates asuvate suurte ratas- ja liikuvate konteinerkraanade juhtimispuldiga, mida kutsutakse e-roomideks. «Me valmistame Koerus neile konteinerkraanadele nii-öelda ajusid, mis panevad suured kraanad sadamas liigutama, toimetama, konteinerid tõstma, sõitma ühest kohast teise, ühesõnaga tegema, mida vaja,» selgitas ta. «Esimesed e-roomid lähevad Aafrikasse Togo riiki,» lisas Vassar.

Konesko AS tegevjuht Mart Hirtentreu lausus, et kõik on läinud kavandatult. See on Koneskole väga suur edasimineku, tellimusi on ees mitmeid aastaks. Teame, et Soome koostööpartnerile on valdkond kasvavas trendis,» rääkis Hirtentreu. «Esi- algu võtsime tööle kümme uut inimest, kuid pole välistatud, et vajame lähiajal veel sama palju kui mitte rohkemgi,» lisas ta. (JT)

Roolijoodiku taks: jõin kaks õlut

MERIT MÄNNI

Suvekuudel on korraahtjad Eestis kõrvaldanud liiklusest 1103 alkoholi tarvitanut juhti.

Politsei- ja piirivalveameti andmetel on Järvamaal sel aastal tabatud 124 alkoholi tarvitanut juhti, 42 puhul on alustatud kriminaalmenetlust. Suvekuudel on Järva maakonnas tabatud 38 alkoholi tarvitanut juhti.

Paide politseijaoskonna patrullitalituse juht Halar Hallimäe ütles teemat kommenteerides, et sel aastal on Paide politsei võtnud joores juhtide tabamise

teravdatud tähelepanu alla.

Kui viimase viie aasta statistikat vaadata, on sel aastal joores juhtide avastamine Järvamaal sagedamini, seda lausa 25 protsenti. «Selline joores juhtide arv teeb kurvaks muidugi,» tunnistas Hallimäe. Ta täpsustas, et tabatud roolijoodikute suurem hulk ei tähenda, nagu oleks eelmistel aastatel joores juhte vähem olnud. «Lihtsalt me oleme neile nüüd rohkem tähelepanu pööranud,» märkis ta. Ebakaines olekus rooli istunud juhtide arv näitab Hallimäe andmetel tõusutrendi just suvekuudel.

Enimlevinud põhjendus, mille roolikeerajad enda vabanduseks toovad, on tema tähelepanekute järgi see, et eile sai kaks õlut joodud.

«See ei saa kuidagi tõsi olla, kui inimesel tuvastatakse kriminaalne joores (üle 1,5 promilli - toim). Kahe eelmisel päeval joodud õllega on sellist tulemust praktiliselt võimatu saavutada,» selgitas Hallimäe.

Enamjaolt on patustajad meesterahvad. «Aga seda, et purjus peaga istuvad rooli vaid noored, mina küll väita ei julge. Joores juhte on igas vanuserühmas,» ütles Hallimäe.

Poole aasta jooksul on alkoholi mõju all juhid Eestis põhjustanud 59 liiklusõnnetust, milles on hukkunud neli ja saanud viga 78 inimest. Üle Eesti on politsei sel aastal tabanud ligikaudu 4200 alkoholi tarvitanut juhti, kolmandikul juhtudel alustati kriminaalmenetlust, kuna sõidukijuht oli joores. Kohus on sel aastal konfiskeerinud üle 50 kuriteovahendi ehk võtnud korduvrikujatelt ära nende sõiduauto.

Iga päev kõrvaldavad politseiametnikud teedelt keskmiselt paarkümmend juhti ehk ligi ühe joores juhi tunnis.

Arvamusfestivali uudised

Tahad saada poliitikuks? Osale simulatsioonil!

ANN TRUMMAL

Erinevate poliitiliste otsuste kujunemist saadab tihtipeale saladuseloor, mille taha tava kodanik ei näe. Kuidas käib töö riigikogus, Euroopa Liidus, NATO ja ÜROs saab omal nahal proovida arvamusfestivali simulatsioonidel.

Sel aastal esimest korda on arvamusfestivalil simulatsioonide ala, kus kahe päeva jooksul saavad registreerinud soovijad osaleda nii Eesti kui ka rahvusvaheliste institutsioonide simulatsioonidel ning kuulata demokraatia ja NATO artikkel viie üle arutlemas Eesti parimaid väitlejaid.

«Simulatsioonidega soovi-

me näidata poliitiliste otsuste kujunemise keerukust ja nende sõltuvust inimsuhetest,» lausus Herman Kelomees, simulatsioonide ala üks eestvedajatest ja Eesti väitlusseltsi tegevjuht. Tema ütlust mööda on simulatsioonide ala eesmärk eelkõige näidata, milline on töökorraldus simuleeritavas institutsioonis ning kujundada avalike simulatsioonide korraldamisest Eesti arvamusfestivali osa.

Simulatsioonil osalejale pole vaja eriteadmisi, vajalik on vaid eelnev kirjapanek.

Arvamusfestivali simulatsioonide ala organiseerivad Eesti väitlusselts, Eesti õpilasesinduste liit, Tegusad Eesti Noored ning MTÜ Euroopa Maja.

Džässiklubi Philly Joe's kolib arvamusfestivalile

GREETE PALMISTE

Arvamusfestivali kohvikualale kerkib tänavu päris oma džässiklubi: Tallinnas tegutsev Philly Joe's lubab festivali ametlikul kohvikualal pakkuda erinevaid mauseid kuulmismeelele. Lisaks antakse osalejatele võimalus koos parimate artistidega muusikaliselt arvamust avaldada.

Philly Joe's on Tallinnas tegutsenud tänaseks vaid poolteist aastat, kuid Eesti ainukesel vaid džässmuusikale pühendunud klubil on lootust, et muusikute kohtumis- ja harjutamispaigana võidakse välja vedada vähemalt kolm kumendit.

«Philly Joe'si võib tegelikult mõista kui arvamusavaldust. Meie avaldasime asutamise arvamust, et Eesti väärrib üht päris õiget džässiklubi. Sellist kohta, kus kuulata autentset keskkonnas noori talente ja ka džässigurusid,» rääkis klubi üks asutajatest Reigo Ahven.

Niisiis saigi Tallinna Tataritänavale loodud koht, kus võivad käia harjutamas kõik soovijad ning kuhu võiksid sisse astuda ka välismaised artistid. «Näiteks siis, kui kontsert on läbi, aga tahaks veel musitseerida,» täiendas Ahven.

Taoline vaba ja inspireeriv õhkkond valitseb ka arvamusfestivali ajal, kui Philly Joe's kolib kaheks päevaks festivali kohvikualale Paide vallimäel. See tähendab ka seda, et kuigi enamasti musitseerivad kohvi-

kualal professionaalsed muusikud, on alati ootel veel üks mänguvalmis kitarr.

«Kes oskab kasvõi kolme tuuri mängida, võib tulla otse kuulajate seast, kitarril võtta ja mõnuga mängida. Meie põhimõtte sinna ümber kõik muu. On kindel, et sellest kujuneb kõigile üks kirkas elamus,» innustas Ahven osalisi hetkeks sõnadest loobuma ja nootide abil argumenteerima. Ka tema ise astub festivalil üles pigem muusikaalsete arvamusavaldustega.

Lisaks muusikalisele suhtlusele loodavad Philly Joe'si tegijad täita festivalil veel ühe eesmärgi. Klubi asutades jälgisid mehed põhimõtet: ehedas Eesti klubis olgu Eesti instrumentid. Nii soetatigi klubile igas mõttes kallis instrument – Estonia tiibklaver. Nüüd loodavad nad, et klaverifondi panustamisega soovivad klubi arengut toetada ka teised.

«Ideaalne loodame festivalil koguda ühe klahvi raha – see on 273 eurot,» ütles Ahven. Kokku on jäänud tasuda veel 41 klahvi eest. Ahven loodab, et inimesed ei unusta, kuivõrd vabastav, rõõmustav ja kohati ka perspektiivne muutuv on ükskõik millisel kultuuri-sündmusel osalemine. «Meil on rõõm, au ja privileeg anda panus sellesse, et festival oleks mitmekülgne ja interdistsiplinaarne. Soovime panna osalisi tegema väikest restartit ja pakku positiivset ja muusikaalset teineteisemõistmist,» lausus muusik.

ÜKS KÜSIMUS

TALITA ELVANG

Taani arvamusfestivali Folkemødet üks korraldajatest

Mis on teie soovitud arvamusfestivalile?

Loodame, et teie festival suudab debattide ja dialoogide

kaudu ühendada kõiki kuulajaid. Sel aastal nägime Folkemødetil, kuidas arutelud tekkisid moderaatorite ja debatteerijate vahel. Kuulajatel oli väga piiratud aeg küsimuste esitamiseks või arutelul kaasa rääkimiseks. Haarake võimalusest ning kaasake inimesi rohkem aruteludesse!

Muhedat muuseumirajajat jääb meenutama pink

ERAKOGU

Üleeile avati Imaveres Eesti piimandusmuuseumis pidulikult mälestuspink, mis jääb meenutama ja austama mahlaka huumori ja raudse käega muuseumirajajat Toivo Pedakut.

1976. aastal laiutas praeguse muuseumimaja asemel mahajäetud hoone. «Toivo Pedak oli inimene, kes hakkas muuseumi loomise nimel süsteemselt tegutsema, muuseum on tema teene ja tema näo järgi tehtud,» ütles Eesti piimandusmuuseumi direktor Ants Välimäe. Veel 2008. aastal oli Pedak nõu ja jõuga muuseumile abiks.

Välimäe ütlust mööda oli Pedak karmi käega mees, kes üheksa korda mõõtis, et siis üks kord lõigata. Samal ajal ei jäänud tal puudu ehedast ja mahlakast huumorist, elurõõmsast suhtumisest, uudishimust ja vajadusest ajaga kaasas

käia, nii et näiteks fotograafiahuvilisena olid tema arvutis alati kõige moodsamad programmid, millega oma pilte hiljem töödelda.

Välimäe sõnas, et 14. juuli mälestuspinki avamiseks pole juhuslikult valitud. See on Toivo Pedakule märgilise tähtsusega, sest muuseumi tegi oma uksest esimest korda lahti samuti just sel kuupäeval.

Mälestusüritusel olid kohal lähemad sugulased, tuttavad, töökaaslased ja koostööpartnerid, kes lisaks kontserdile ja meenutustele said näha ka muuseumi ees oleval viiel suurel stendil Mai Kuke koostatud välinäitust Pedaku toimetistest. Toivo Pedak oli piimandusmuuseumiga seotud selle algusaastatest peale ning edendas seda süsteemselt läbi aja.

Karuputk ei taha maad loovutada

MERIT MÄNNI

Hiid- ja sosnovski karuputkega, mis oma kiire leviku ja paljunemise tõttu kujutavad ohtu looduslikele kooslustele, on keskkonnaamet võidelnud juba 2005. aastast. Igal suvel tehtud tõrjetööd on tüütuid taime levialasid küll hõrendanud, ent päris piiri pole suudetud sellele panna.

Keskkonnaameti looduskaitse osakonna peaspetsialist Madli Linder ütles, et sellel suvel tehakse karuputke tõrjetööd Järvamaal enam kui 104 hektaril. «Maakondade võrdluses on see pindalaliselt täpselt keskmine – seitsmes maakonnas on rohkem ja seitsmes vähem karuputke. Kolooniaid esineb rohkem Järvamaa lõunaosas, suurimad neist paiknevad Kahala külas ja selle ümbruses,» täpsustas Linder.

Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni looduskaitse bioloog Kalev Tihkan ütles, et nagu mujalgi Eesti piirkondades, tehakse tõrjetööd kaheskolmes osas ning Järvamaal on selleks palgatud neli erinevat ettevõtet. Esimese osaga, mil taimi herbitsiididega töödeldakse, alustati Tihkani ütlust mööda maikuu keskel, teine ring tehti umbes kolm nädalat hiljem ja suuremates kolooniates tuleb veel ka kolmas

tõrjetapp. Tihkan selgitas, et oluline on välistada olukord, kus taimed õitsema hakkavad ning seejärel seemned maha poevad. «Õitsemisperioodil

tuleb sarikad kiiresti ära korjata,» lausus ta.

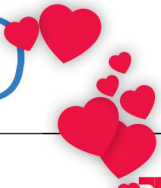
Türi vallas asuv Kahala, kus võimas putk vanade lautade juures vohab, on tõrjetööde tege-

vatele ettevõtetele juba tuttav ning kõigest hoolimata kõrguvad tüütud taimed seal edasi. Tihkan põhjendab seda soodsate kasvutingimustega. «Kuna tegu on lautade ja tootmishoonetega, on seal hästi rammus pinnas: sõnnik, muld, silojäägid ning seemnebaas, mis sinna on aastatega ladestunud, on väga viljakas. Eelmisel aastal lammutati seal enamik lautu, aga minu teada lammutusjääke ära ei veetud ning maha jäänud puru ja laga seest tulevad ilmselt uued putked,» selgitas ta.

Lisaks on üks suurem putkekoloonia kaardistatud ka Türi ning Koigi valla piiril Äiamaa ja Laimetsa kandis. Seal on metsa mingid kanalid kaevatud, mille ääres putked kasvavad ja seda poolteist kilomeetrit jutti – tõeline šokiturismi ala. «Sealsed tõrjetööd jäävad juba järgmisesse aastasse,» rääkis Tihkan.

Järvamaalt oskas ta problemaatilise piirkonnana välja tuua veel Karinu ümbruse, kus putkekoloonia on enda alla võtnud vana prügimäe, suurem kasvuala on ka Metstagusel. «Aga näiteks Järva-Jaanis, kus putke oli nii vallamaja, rahvamaja kui ka kooli juures, hakkab asi kontrolli alla saama. Ilmselt sai levik sealkandis alguse seetõttu, et keegi taime kunagi omale aeda silmailuks istutas,» lisas ta. (JT)

PULMAD

«Järvalastest teen koostööd sõrmusetseremooniad läbi viiva Marika Martini-ga ja hea mälestuse jättis ka juunis Paide Püha Risti kirikus koguduseõpetaja Kari Antero Tynkkyneni korraldatud kiriklik laulatusteremoonia,» lausus Paide Südamemaja perenaine Tiia Tamberg.

Pulmakorraldaja: suvel pole ühtegi puhkepäeva

SILVI LUKJANOV

Poolteist aastat tagasi oma Südamemaja-nimelise pulmaagentuuri pealinnast Paidesse kolunud Tiia Tambergil pole tööd vähemaks jäänud, ükski noorpaar pole kauguse tõttu pealinnast koostööd pooleli jättnud, pigem korraldab naine aina enam pulmi Järvamaa mõisates.

Võib arvata, et suvel on pulmakorraldajatel kiired ajad. Kuidas läheb teil, Tiia Tamberg, kes te poolteist aastat tagasi kolisite oma pulmaagentuuri Tallinnast Paidesse?

Kui ma Paidesse kolisin, olid mitmed mu koostööpartnerid minestuse äärel, kuid ise nägin selles pigem plusse. Ainuüksi asukoht on suureks eeliseks, sest korraldan pulmi üle Eesti. Hoian näiteks transpordile kuuluva aja arvelt kokku. Mul on siin piisavalt ruumi ka töötoaks ja inimeste vastuvõtuks. Ükski noorpaar pole keeldunud Tallinnast saja kilomeetri kaugusele Paidesse sõitma ja on seda vaba päeva võtnud hoopis kui kingitust.

Kuivõrd olete avastanud Järvamaal pulma-kohti?

Näen nii Paides kui ka siin ümbruses meeletult suurt perspektiivi ja pean oma missiooniks neid kohti rohkem tutvustada. Siin on nii palju toredaid mõisaid ja peokohti, mis on alareklaamitud, kuid hea teenindusega. Koostööd olen teinud Roosna-Alliku Valge Roosi nime kandva mõisaga, Järvamaa kutsehariduskeskuse Särevere mõisaga ja Eivere mõisaga. Tutvuda tahan kindlasti Sargvere ja Laupa mõisatega.

Ideaalis koondaks mitmed pulmadeks sobilikud peopaigad Südamemaja alla ja teavitaks üldsust neist kui sama headest peopaikadest, nagu seda on hästi reklaamitud Taagepera loss.

Koostan riiklikul tellimisel valmivat pulmaliste kataloogi ja Äripäeva vahel ilmutat Pulmalehte. Heal meelel tutvustaksin neis Südamemaja tooteportfelli kuuluvaid peokohti Järvamaal.

Tahaksin isegi aina enam korraldada pulmi Järvamaal, kuid senini tuleb tihemini sõita veel Harju- ja Pärnumaale ning Viljandi maakonda.

Kui paljud järvamaalased on teid avastanud?

Paides tegutsemise ajal on mind avastanud mitmed Järvamaa juurtega noored, kuid siin elavaid paare pole veel Südamemaja jõudnud. Sellegipoolest on kiiremad tööpäevad meil juba

- Järvamaal on esimesel poolaastal registreeritud 17 abieli, mida on nelja võrra vähem kui eelmisel aastal.
- Järva maavalitsuse süsteemi järgi maiga lõppenud esimese poolaasta kuumim abiellumise kuul oli jaanuar, mil sõlmiti kuus abieli.
- Teise poolaasta esimesel kuul, juunis, sõlmiti 12 abieli.
- Juulis on kahe esimese nädalaga registreeritud kümme abieli. Sel nädalal abielluvad seitse ja järgmisel kahel juuli nädalal veel seitse paari.
- Päevas sõlmitakse 2–3 abieli, kuid kiirematel päevadel võib tseremooniad olla kuni viis.
- Eelistatim abieli registreerimise päev on reede, tihti valitakse ka kolmapäeva ja neljapäeva, harvem esmaspäeva.
- Selle aasta vanim peig on sündinud 1935. ja vanim pruut 1950. aastal.

ALLIKAS: JÄRVA MAVALITSUS

alates maist ja need kestavad oktoobrini. Kiireim aeg on tõesiti juulis ja augustis, mil pole ühtegi puhkepäeva. Tänavune suvi veab küll ilmadega natuke alt, kuid olen oma 13aastase pulmakorraldaja töö juures vaid ühel korral pidanud ilma tõttu kasutama plaani B.

B-plaani?

Pulmakorraldajal peab alati olema A- ja B-plaan ehk hea ja halva ilma stsenaarium, kunagi ei tea ju ette. Ei tea, kas teen õiget tööd või mis, kuid näiteks ka möödunud vihmase nädala pulmapäeva hommik algas vihmajärgi, kuid täpselt tseremoonia ajaks sadu lakkas.

Pulmakorraldaja töö on vastata ka paljude huviliste küsimustele ja suvisel ajal on neidki tihemini. Pulmade eelkorraldus algab sageli ka just suvel.

Pulmade eelkorraldus?

13 aastat tagasi imestasin minagi, et mida on ühte pulma kaks aastat korraldada, kahe kuuga tehakse ju kõik ära. Nüüd alustame Eestiski pulmade eelkorraldusega juba aasta kuni kaks varem. See annab paarile kindluse, et saad pulmad pidada just tahtud kohas, soovitud pulma- ja tseremooniakorraldajaga. Aeg annab suurema valiku ja haju- tab ka pulmapeeo korraldamise kulud. See ei tähenda, et kahe kuuga ei saaks pulma korraldada. Lihtsalt valik on ahtam ja aeg sügis-talvisem. Mul on jätkuvalt neidki häid näiteid.

Miks peaks pulma keegi teine korraldama?

Ei peagi, kuid kõige õigem on pulma korraldamist alustada tulekuga pulmakorraldaja jutule. Seda enam, et esimene nõuanne on ju tasuta, agentuuri saab täieliku ülevaate elu ühe tähtsaima päeva korraldamisest. Muidugi liigub teavet ka internetiavarustes, kuid mõistan täielikult, kui seal olev infoküllus võib hoopis rohkem segadusse ajada.

Ma ei laida kunagi isetegemist maha. Kui noorpaar leiab, et neil on piisavalt oskusi, tahtmist ja aega kõigega ise hakkama saada ja nad on valmis pulmapäeval toime tulema võimalike lisastressi tekitavate olukordadega, siis ongi kõik hästi. Kui soovitakse seda ühte päeva rohkem nautida, teada, et kõik on korraldatud, siis on mõistlik appi võtta pulmakorraldaja. Ei pea tellima täispaketti, vaid seda, milles abi vajatakse. Üks pulm koosneb 33 segmendist.

Kes on tüüpilisim pulmapaar?

Juba lastega noorpaar, kes elanud koos nii neli-viis aastat, üksteist hästi teavad ja tundvad inimesed. Vanuses nii 30 ringis, verinoori 20aastaseid abiellujaid on aina vähem.

Enam on vanuselisel võrdseid paare, kuid ka neid, kus noor neiu abiellub oluliselt vanema mehega. Olen teinud pulmapidu ka noorpaarile, kus härra oli 72- ja pruut 61aastane.

Kui tähtis on abielujatele kuupäev?

Jätakuvalt väga tähtis ja ikka need üldtähtenduslikud numbrikombinatsioonid. Näiteks kuupäev 16.06.2016 on juba ammu hõivatud ja teeme pulmi ka kuupäeval 15.08.2015. Kas see on parim, ma ei teagi. Mulle tundub mõistlikum tähtsustada mõnda just seda peret kõnetavat kuupäeva ja anda nii jõudu pereväärtustele.

Kuhu suunda areneb pulmade suurus?

Väga headel aegadel olid pulmad 150–200 külalisega, majanduslangus tõi suure hüppe allapoole ja nüüd on pulmad jäämas nii 50 kuni saja inimese piiridesse. Kui vanasti arvas noorpaar, et pulm on kui tuluüritus, siis nüüd pole ta seda enam ammu. Kulud on kindlasti suuremad kui ümbrikust kingitusena saadav.

Kus pulmi kõige sagemini peetakse?

Ikka mõisates ja ma arvan, et see on seotud meie geneetilise koodiga minevikust. Talupe-redest pärit olevatena jäi glamuur ja toredus meist eemale, mõisate juurde. Ju sellepärast ihkame nüüd neis oma tähtsat päeva tähistada.

Milline on olnud ekstreemseim koht? Meenub ühe pigem

vabaõhuetenduseks sobiliku paiga kujundamine noorpaari soovide järgi ja see oli keeruline. Kuid mäletan ka, et tunnustust saades kasvanuks mulle justkui tiivad. Kui ikka noorpaari üks vanavanematest arvas, et olime seal teinud imet, siis oli kõik vaev asja eest.

Mis hinnaklassi jäävad pulmad?

Pulmade hind algab viiest ja küündib sinna 20–30 tuhandeni, kuid enamik pulmi jääb ikka seitsme kuni kümne tuhande kanti. Samas saab pulmi teha ükskõik mis hinnaklassis, kõik algab pulma kutsutavate arvust.

Loomulikult, et meie keskmine palk on väike, siis tunduvad summad müstilised. Pulmade etapiviisiline korraldus aitab kulu mahutada pikema perioodi peale, reeglina jääb pärast pulmapäeva tasuda veel vaid näiteks joogipoolise ja peoruumi rendi eest.

Kui tihti on üks abiellujatest välismaalane?

Aina sagedamini. Tihti peale leiab naine välismaalt endale armastuse ja pulmapidu peetakse Eestis. Siinne pulmakorraldus on välismaalasele kordades odavam, kuid teeninduse kvaliteedilt jällegi väga kõrgel tasemel. Välismaal on pulmade eelarve võrdsustatav ühe korraliku maja hinnaga. Üks Ameerikas pulmaagentuuri pidav Eesti naine oli aastaid tagasi valmis tulema meile pulma dekoreerima. Minimaalseks hinnaks küsis ta 1,5 miljonit krooni. Meie pulmad jäid sel ajal 100 000 krooni piiridesse, millest dekoratsioonile oli kulu-tada vaid kümme protsenti. Nii üüratud on need vahed siiani. Kui välismaal on pulma meeskonnas 40–50 inimest, siis minul kaks. Kirikudekoratsiooni teevad nad kaks päeva, minul on selleks 15 minutit. Oskused, vahendid ja võimalused on meil kõik olemas, kuid Eesti on väike ja meie rahvas vaene.

Olete mõelnud ka välismaal pulmade korraldamisele?

Mulle meeldib mu töö mu enda maal. Olen käinud vaatamas, kuidas korraldatakse pulmi Hispaanias ja Itaalias. Mõttes on sinna viia noorpaare intiimsemate väiksemate seltskondadega. Läbirääkimised käivad mõne Itaalia veinimõisaga. Kuid seni, kuni eestlane teeb pulma rohkem sugulastele-sõpradele-tuttavatele, pole mõtet pakkudagi pulmade korraldamist välismaal. Üks pulm mul kuus aastat tagasi Egiptuses siiski oli ja sellest jäid vaid head mälestused. Sealne teenindajate tase on super, Eesti teenindajatel oleks sellest palju õppida.

MEIL JA MUJAL

Loodan, et mul tekib võimalus kohtuda Vene kolleegiga, et arutada küsimusi, mis päevakorras on, olgu selleks siis piirilepingu sõlmimine või Eston Kohveriga seutu.

Välisminister Marina Kaljurand

Õpilase väitel kiskus sõiduõpetaja end ihualasti

24aastase naisõpilase väitel tegi ühe autokooli vanem meesõpetaja talle sõidukoolituse ajal pidevalt kahemõttelisi märkusi ja puudutas teda sageli «juhuslikult». Viimaseks jäänud tunnis nõudis riided seljast heitnud õpetaja, et õpilane temaga alasti ujuma läheks.

Postimees kirjutab, et konkreetse sõiduõpetaja tegevuse paljastamiseks ajakirjanduslikus eksperimendis osalenud naine tegi paljalt ujuma minevast sõiduõpetajast tõestuseks

ka pilte ja video. Lehe andmetel esitas sõiduõpetaja pärast juhtumi avalikuks tulekut lahkumisavalduse ja saatis vabandava e-kirja ka ajakirjanikule.

«Soovin (veel kord) vabandada õpilase ees, et taoline tavatu olukord tekkis. Kahetsen siiralt oma käitumist,» kirjutas sõiduõpetaja ja lisas, et selliseid vahejuhtumeid pole rohkem olnud ning ta on teinud oma järeldused ja esitanud koolile lahkumisavalduse. (ERR)

Ametist lahti saanud vallajuht võttis kaasa ka autorehvid

Lõuna ringkonnaprokuratuur süüdistab Jelena Umblejat selles, et lahkudes Pii-riissaare vallavanema ametikohalt, omastas ta vallale kuuluvaid esemeid ja peitis ametlikke dokumente. Kriminaalasi on saadetud kohtusse üldmenetluse korras. Kriminaalasi materjalidest saab lugeda, et 2013. aasta novembris valiti süüdistatav Pii-riissaare vallavanemaks, kellena ta töötas eelmise aasta 15. oktoobrini. Postimehe andmetel on tegu Jelena Umblejaga.

Süüdistuse põhjal omastas naine ametikohalt lahkudes vallale kuuluvaid esemeid: mobiiltelefoni, autorehve ja kaks mälupulka. Sellega tekitas endine vallavanem vallale ligi 600 euro suuruse kahju. Lisaks viis Umbleja enda elukoha

ametlikud dokumendid ja peitis neid politseiametnike läbiotsimiseni, mida tehti selle aasta veebruaris.

Keskkriminaalpolitsei korruptsioonikuritegude büroo juhi Mati Ombleri ütlust mööda peab kohaliku omavalitsuse juhtimine olema ja näima aus ning läbipaistev. «Mistahes põhjusel omavalitsuse varade isiklikuks tarbeks kasutamine pole mitte kuidagi aktsepteeritav,» ütles Ombler.

«Korruptsioonikuritegude büroole on kohalikes omavalitsustes ja nende allasutustes toimuv kindlasti üheks prioriteediks ning eesmärk on nii võimu kuritarvitamine kui ka varade väärkasutamine tuvastada ja tegijad selle eest vastutusele võtta,» rääkis Ombler. (Postimees)

Raamatupidaja saadeti neljaks aastaks vangi

Saksamaa kohus mõistis 94aastase mehe, kes omal ajal töötas Auschwitzis koon- duslaagri raamatupidajana, süüdi 300 000 inimese mõr- vale kaasa aitamises ja karis- tas teda neljaastase vabadusekaotusega. Tegu võib olla viimase suurema Holokausti puudutava kohtuprotsessiga.

Oskar Gröning ei tapnud isiklikult kedagi, kui ta Natsi-Saksamaa okupeeritud Poola territooriumil asunud koon- duslaagris töötas, kuid prokuröride meelest aitas tema tegevus juutide mas- simõrvale kaasa, vahendas Reuters. Gröning, kes oli kohtu otsustada, kas ta ka juriidilisel milleski süüdi on.

Juuli algul ütles ta, et saab andestust paluda ainult jumalalt, sest tal pole õigust teha seda Holokausti ohvritelt. Auschwitzis töötamise ajal oli Gröningi ülesanne vaadata üle koon- duslaagrisse saadetud inimeste kotid ja pakid ning võtta ära sealt leitud raha, mis tuli saata Berliini. Gröning, kes oli siis 21aastane,

Oskar Gröning

JULIAN STRATENSCHULTE/AP

on tunnistanud, et oli sellel perioodil entusiastlik natsionaalsotsialist.

Süüdistused puudutasid otseselt ajavahemikku 1944. aasta maist juulini. Selle aja jooksul saabus koon- duslaagrisse 137 rongi 425 000 Ungarist pärit juudiga, kellest umbes 300 000 saadeti kohe gaasikambritesse hukkamisele. (ERR)

Marina Kaljurand

MIHKEL MARIPUU/POSTIMEES

Uus välisminister nimetati ametisse

Kolmapäeval allkirjastas president Toomas Hendrik Ilves Kadriorus uue välisministri ametisse nimetamise otsuse.

Reformierakonna juhatus nimetas möödunud reedel peaminister Taavi Rõivase ettepanekul uue välisministri kandidaadiks staažika diplomaadi, välisministeeriumi praeguse asekancleri Marina Kaljurana, kes annab täna riigikogu ees ametivande.

Aastatel 2011–2014 oli Kaljurand suursaadik Ameerika Ühendriikides ja Mehhikos

ning 2011–2013 ka suursaadik Kanadas. Tänaeni töötas ta välisministeeriumi juriidiliste ja konsulaarküsimuste asekanclerina. Kaljurand on saanud 2004. aastal presidendilt Valgetähe III klassi ja 2008. aastal Riigivapi III klassi teenetemärgi.

Kaljurand on parteitu ega ole valimistel kandideerinud.

Senine välisminister, ringkonnakohtus Autorollo pankrotiasjaga seoses vastutavaks tunnustatud Keit Pentus-Rosimannus esitas tagasiastumise avalduse eelmise nädala kolma-

päeval, öeldes, et lugupidamine Eesti riigi ja tema institutsioonide vastu ning arusaam euroopalikust poliitilisest kultuurist ei luba tal kujunenud olukorras teisiti käituda. Pentus-Rosimannus oli välisminister eelmise aasta 17. novembrist, enne seda oli ta alates 2011. aastast keskonnaminister. Aastatel 2007–2011 kuulus ta riigikokku, kuhu on lubanud nüüdki pärast ministriks saamist naasta. Parlamendis peab talle koha vabastama reformierakondlane Ivi Eenmaa. (Postimees)

Ajaloolised vrakid uputatakse Tallinna lahte

Mai lõpus leiti Tallinnast Tivoli elamurajooni ehitusplatsilt kahe 14.–17. sajandist pärit laevavraki jäänused, mis sellel nädalal avati ka linnarahvale vaatamiseks. Pärast uuringuid uputatakse laevad Naissaare lähedale Tallinna lahte, et leidu oleks võimalik pikaajaliselt säilitada.

«Tivoli kortermajade ehitusplatsil Kadriorus laius veel 100 aastat tagasi meri. Alles mõni aeg hiljem kaeti ala mitme meetri paksuse täitepinna ees. Ehki sel ajal oli siin tõenäoliselt üsnagi madalaveeline rand, asusid keskaegsed/varauusaegsed laevavrakid täielikult liivasette all ja nende olemasolust saime teada alles nüüdsete ehitustööde käigus,» kirjutab muinsuskaitseamet arheoloogiablogis. 22. mail tulid krundi läänepool- ses osas nähtavale laevavraki

jäänused, millest teavitati kohe ka muinsuskaitseametit. Neli päeva hiljem leiti veel ühe vraki jäänused. Mõlema laevavraki juures viidi seejärel läbi arheoloogilised väljakaevamised.

Esimesena kaevati idapoolset nn Viljo vrakki, mis kuulub tõenäoliselt 16. sajandil seilunud kaubalaevale. Põhjamaade laevaehitustraditsiooni tunnustega laevast on alles peamiselt üks parras koos vähesel määral säilinud põhjaosa. Tõenäoliselt on laevalt juba üsna kohe pärast hukkamist ära viidud kõik, mida vähegi andis viia. Vrakki on välja kaevatud ja tõstetud ehitusala idapoolsele pervele, kus ootab koormakatte all edasist transporti.

Krundi lääne- ehk vanalinna- poolses osas tehakse veel esimesena leitud laevavraki väljakaevamist ja toetamistöid.

Sellel leiukohal paistsid algul georadari uuringute järgi kahe laevavraki jäänused, mis väljakaevamise käigus osutusid ühe ja sama vraki erinevateks kompakseteks detailideks. See, nn Peetri vrakk pärineb 14. sajandist ja säilinud on nii põhjaosa kui ka mõlemad pardad. Tegu on keskaegse kogelaadse kaubalaevaga, mille leiumaterjal on tunduvalt rikkalikum. Nii on laeva sisemusest ja ka ümbert leitud mitmeid metallist, puust, kasetohust, nahast, tekstiilist, savist ja kivist tarbeesemeid.

Praeguse plaani järgi uputatakse mõlemad ajaloolised laevavrakid pärast uuringuid Tallinna lahte Naissaare ja Littegrundi madala vahelisele sügavamale merealale ning kaetakse kinni geotekstiili ja liivakottidega. (ERR)

Tunnelis plahvatas veokitsistern

Norra lääneosas plahvatas kolmapäeval veealuses tunnelis kütuseveokilt lahti pääsenud ja tunneli sein ramminud tsistern, keegi viga ei saanud.

Tunnel suleti kõigile peale tuletõrjajate. Päästeameti presiesindaja Magni Brandsøy ütles, et veokijuhil õnnestus välja pääseda ja päästeteskusele helistada. Pole selge, kuidas tsistern liikuma pääses. Norra meedias näidatud fotodel on näha Lääne-Norra mägisel piirkonnas tohutut musta suitsusammast. Plahvatus kõmatas Eesti aja järgi kella 11 paiku kolmapäeva hommikul 1901 meetri pikkuses tunnelis, mis ühendab Sogn og Fjordane maakonnas kaht saart. (Postimees)

Koid sõid muuseumi auklikuks

1. juulil alustati Kuressaares Vallimaa tänaval asuvas Johannes ja Joosep Aaviku majamuuseumis remonti. Maja lähemal uurimisel tuli aga välja, et kahjustuste ulatus ületab ootusi.

«Mardika- ja mädanikukahjustused on päris suured. Seintes vajavad palgid vahetamist ja teha tuleb proteesimistöid,» rääkis muinsuskaitse järelevalve esindaja Tõnu Sepp raadio Kadi saates «Keskpäev». Kuna maja probleemid pole selised, et neid saaks niisama värvikihiga katta, ei pea Sepp maja ajutist remonti mõistlikuks.

Seni oli kavas remondi käigus välja vahetada majamuuseumi katused, sarikad ja osa palke. Nüüd tuleb palgivahestust rohkem. «Kõik seinad on vaja ka seestpoolt avada. See tähendab kogu siseviimistluse maha võtmist,» ütles Sepp. Kaks seinat on vaja ulatuslike kahjustuste tõttu täiesti uuesti ehitada. «Lähem vaatlus näitab, et maja on ehitatud väga halva kvaliteediga materjalist. See on ka põhjus, miks koid maja nii palju söönud on,» rääkis ta.

Sepp avaldas lootust, et mingi osa majast saab siiski alles jätta. «Muinsuskaitse põhimõte on ikkagi võimalikult suures mahus vana säilitamine. Kõik ehitusloolised ja ajaloolised detailid tuleb hiljem uuesti oma kohale panna. Tuleb kasutada võimalikult palju vanu ehitusvõtteid ja materjale,» selgitas ta.

Sepa ütles mööda algab nüüd organiseerimise periood, kuna praegune eelarve ei kata hoone remondiga kaasnevaid kulusid. «Sitame kultuuriministeriumile vastava aruande ja muinsuskaitsele lisatoetuse avalduse. Kui juhtub, et me lähiajal remondiks raha ei saa, peame hoone konserveerima. Jääb küll inetu, aga teeme, mis saame,» selgitas Sepp. (Saarte Hääl)

Möötu saab võtta nii kanuusõidus kui ka vibulaskmises.

Vaata pilte www.jt.ee

Palju rahvuseid tuli ühe platsi peale kokku

KATRIN PAAL

Baltimaade skautide ja gaidide suurlaagri platse lähenedes on kuulda sadade noorte naeru ja kilkeid. Hetkega saab aru, et keegi niisama siia aega surnuks lööma ei tulnud ja tegevust jätkub kõigile.

Sel aastal on Tagametsa jahilossi ümbruses peetava laagri teemaks antiiksed olümpiamängud, kus iidised Balti rahvaste hõimud omavahel nii tülitsevad kui ka viisakalt möötu võtavad, ütles laagri informatsiooni- ja kommunikatsioonijuht Mariliis Kolk.

Laagri läbiv teema on oma kultuuri tutvustamine ja seda tehakse teemaõhtute abil. «Üleeile mängiti terve öhtu lätlase Lauris Reiniksi laulu «Ma jooksen», seda vaheldumisi nii läti, leedu kui ka eesti keeles,» ütles Kolk.

Kõige rohkem on Kolgi ütlust mööda skaute ja gaidide aga Soomest, mis tema meelest on naljakas, sest tegu on siiski Balti riikide laagriaga. «Aga soomlased olid väga entusiastlikud ja tahtsid väga tulla,» selgitas ta. Kokku on laagrisse tulnud 640 noort.

Laagris on puude ja pöösaste vahele põimitud kaheksa alllaagrit, milles elavad segamini eri rahvusest noored ning igal alllaagril on oma juht. Kolk sõnas, et segamini on noored laagris just sellepärast, et soodustada erinevate rahvuste omavahelist suhtlust. Viimasel päeval on laagris laad ja disko ning lõpuks selgitatakse alllaagrite vahel välja võitja. Kõikide alllaagrite võistlusalade punktid loetakse kokku ning parimatele jagatakse auhindu.

Noored panevad oma alllaa-

Meeskonnatöö on nooritõmbamise mängus väga oluline, et üks tiimi liikmetest tasakaalu ei kaotaks.

Skautide ja gaidide alllaagris saavad noored oma ümbruse ise kujundada, näiteks riputada puu külge võrkkiige.

rite piirid ise paika ja teevad omal jõul enda olemise mugavaks. Näiteks on mõnes laagris kahe puu vahel võrkkiik või on tehtud presendi alla väike istumiskoht, kuhu koguneda.

Mõeldud on ka nende organi-

saatorite peale, kellel on väikesed lapsed. Laagris on lastehoid, kuhu oma lapsed päevaks jätta saab. Lastehoidis saab joonistada, mängida, süüa ja on käidud isegi mustikal.

Skautide ja gaidide laagris on lisaks sportlikele tegevustele

Noored laagri mõttemängude ajal hiiglaslikku twisterit mängimas.

FOTOD DMITRI KOTJUH

(näiteks kanuusõit ja vibulaskmine) tähelepanu pööratud ka ajutööle. On olemas mõttemängude ala, kus asuvad hiiglaslik kabe ja twister, pallilabürint, sudoku, memoriin ja inimlabürint, mis pimesi läbida tuleb. Lisaks saab

seal spagetitorni ja päästeparve ehitada.

Suurlaagri korraldamine võttis Kolgi ütlust mööda rohkem kui aasta, kuid ta lisas, et selleks oleks pidanud alustama palju varem, siis olnuks info liikumine

sujuvam ja selgem ning olulisi otsuseid poleks pidanud tegema korraldusprotsessi keskel. «Siis on inimestel siia mugavam ja turvalisem tulla ja see hoiab ära viimase hetke paanika,» ütles Kolk.

Laagri juht Kristjan Kruus ütles, et kokku on tulnud väga kirju ja tore rahvusvaheline seltskond ning hea on näha nii palju erinevaid isiksusi ühe väikese platsi peal. «Huvitav on näiteks Hong Kongi noortele näidata, et maailm ei koosne ainult klaasist ja betoonist ning loodus pole ainult rahvusparkides,» sõnas ta.

Hong Kongi noortega oli tükk tegu juba enne laagrisse tulekut. Nimelt tuli nad Balti jaamast päästa, sest noorukid jäid maha rongist, mis nad laagri poole tooma pidi, ning ühtegi rongi sealt rohkem ei väljunud. «Lõpuks üks tubli gaiditüdruk, kes oli tol hetkel Tallinnas, viis nad hostelisse ja tõi hommikul siia. Ja mis kõige parem, neil polnud kellelgi telefoni ja ainult üks neist rääkis inglise keelt,» kirjeldas naerusuiselt laagri välissuhete koordinaator Piret Jürgestein.

Laagrist leidsime ka ühe järvalase, 12aastase Mattiase, kes päris skaut veel pole, kuna pole vanet andnud. Mattias on hundu ja skautlusega tegelema juba viis aastat. Mattiase tee skautluseni oli lihtne. «Koolis tuli üks skaudijuht, küsis rühma uusi lapsi ja nii ma läksin,» rääkis ta.

Enda sõnul hakkas talle laagris kohe meeldima. Kahe päeva jooksul on ta olnud köögitoimkonnas ja ulatanud oma abikäe laagri kohvikus. Kõige rohkem meeldib talle see, et laagris on palju rahvusi ja tore seltskond. Enim tahab ta osa võtta kanuusõidust, vibulaskmisest ja minna ronimisrajal.

Baltimaade skautide ja gaidide suurlaager kestab kuus päeva, laagrilised lahkuvad Tagametsa jahilossi ümbrusest pühapäeval.

VABA AEG

Järvalasi oodatakse verd loovutama

Põhja-Eesti regionaalhaigla verekeskus kutsub inimesi Paide kultuurikeskuse juurde doonoritelkidesse verd loovutama järgmisel nädalal 20. ja 21. juulil kell 12–18 ning 22. juulil kella 11–17.

«Regionaalhaigla doonoritelkide tuur on pärast Haapsalu, Rakveret, Keilat ja Tallinna jõudmas Eestimaa südamesse Paidesse, kuhu ootame kõiki suure südamega inimesi head tegema,» ütles regionaalhaigla verekeskuse arendusjuht ning doonoritelkide ellukutsuja Ülo Lomp. «Meil on väga hea meel kutsuda kõiki endast ja teistest hoolivaid inimesi verd loovutama meie rõõmsavärvilistesse kollastesse telkidesse, kus on alati mõnus meeleolu, tehakse toredaid loosimisi ning vereloovutajaid ja lapsi lõbustab pelikan Dona. Kõik terved ja abivalmis Paide ning kogu Järvamaa inimesed on väga oodatud!»

Põhja-Eesti regionaalhaigla verekeskuse, Tartu ülikooli kliinikumi verekeskuse ja Pärnu haigla veretalituse doonoritelkides loovutas eelmise aasta suvel verd ligi kolm tuhat doonorit, kokku annetati 1300 liitrit verd. Doonorite perre lisandus 590 esmast vereandjat. Eelmisel aastal loovutas Paides verd 282 inimest, kellest esmaseid doonoreid oli

46, koguti ligi 130 liitrit verd.

Doonoriks sobib terve, puhanud ja söönud ning vähemalt 50 kg kaaluv 18–60aastane inimene, kes on Eesti kodanik või elanud Eestis elamisloaga üle ühe aasta. Verekeskus julgustab doonoreid verd loovutama regulaarselt kolm-neli korda aastas. Minimaalne kahe vereloovutamise vaheline aeg peab olema 60, naistel soovituslikult 90 päeva.

Iga vereloovutus aitab vähemalt kolme patsienti. Kõige sagedamini vajavad doonoriverd vähihaiged, sünnitajad ja imikud ning raskete operatsioonide patsiendid, seda läheb aga vaja ka aneemia, verejooksu, raske trauma ja mitmel teiselgi korral.

Eesti haiglates tehakse vereülekanne ligi 20 000 patsiendile aastas. «Ka doonor on riigikaitsja» juhtlause all tuuritavad doonoritelgid mööda Eestit juba üheksandat suve. «Doonorlust võib vaadata kui panust riigikaitsesse. Inimesed vajavad kaitset iga päev ja heateona verd loovutanud doonorite toel saame abivajajaid aidata,» lisas Lomp.

Rohkem teavet doonoritelkide suvest leiab www.doonoritelgid.ee. Lisa saab lugeda ka verekeskuse kodulehelt www.verekeskus.ee ning Facebooki fännilehelt Doonorid ja Sõbrad. (JT)

Wabalinna maja ootab pärimusmuusika kontserdile

Järgmisel teisipäeval, 21. juulil kell 19 esineb Paides Wabalinna majas Tuulikki Bartosik Trio. Uksed ja wabakohvik on avatud kella 18st.

Laval on Tuulikki Bartosik (akordion), Villu Talsi (mandoliin) ja Timo Alakotila (klaver).

Kolm eri põlvkonna muusikut saavad kokku reisidest, esinemistest, sõpradest ning erinevate muusikastiilide ja erinevate maade pärimusmuusika vaimustusest sündinud loomingus, seisab kontserdi tutvustuses.

Seal on ka öeldud, et rahvusvaheliselt tuntud mitmekülgne Soome pianist ja helilooja Timo Alakotila on alates 1990ndate lõpust olnud Eesti pärimusmuusikutele inspiratsiooniallikaks. Filigraanne klaverimängija ja tundlik duopartner Timo on aastate jooksul teinud koostööd erinevate akordionimängijatega Skandinaaviast ja Euroopast, näiteks Karen Tweediga Inglismaalt, Maria Kalaniemi ja Johanna Juholaga Soomest ning Linda Gytriga Norrast.

Kontserdi korraldajad andsid teada, et koostöö Eesti akor-

DMITRI KOTJUH

dionimängija ja Põhjamaade pärimusmuusikapedagoogi Tuulikki Bartosikiga ulatub mitmete aastate taha ja jõuab aasta lõpus ilmuvale Tuulikki sooloplaadile. Eestis on Timo ja Tuulikki ka varem Viljandi pärimusmuusika festivalil koos esinenud. Tuulikki akordionimängu saab kuulda tänavu koos Hannah Jamesiga (UK)

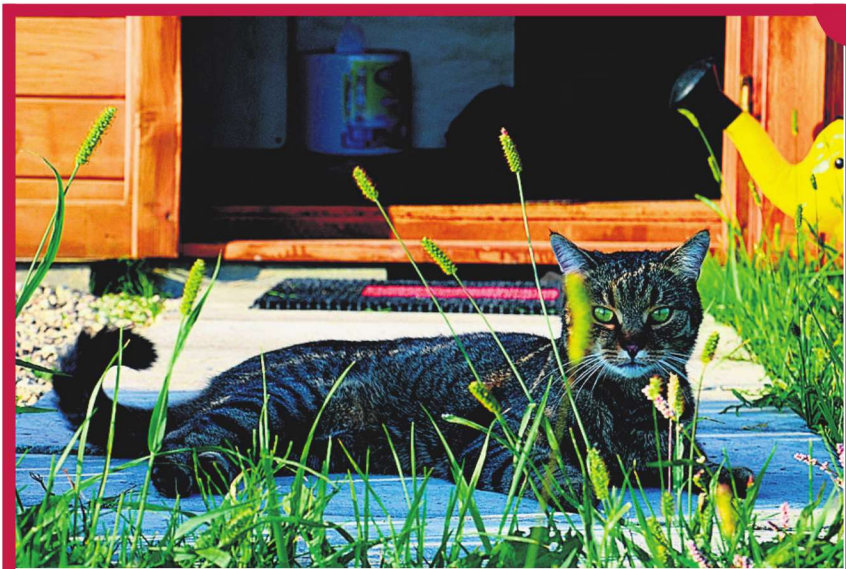
salvestatud plaadil «Chatterbox» ja võrukeelsete lastelaulude kogumikul «Upa-upa-ubina-kõnõ», mis on sündinud koos Eesti muusikute Mari Kalkuni ja Pastacaga.

Villu Talsit tunneb publik eelkõige mandoliinimängijana ansamblist Curly Strings, kuid Villu on ka hinnatud õpetaja ja osav lugudekirjutaja.

Korraldajad andsid teada, et ainult Wabalinna majas asetleidval kontserdil esinevad ka Yuko Ikoma (akordion) ja Kosuke Shimizu (kontrabass) Jaapanist.

Piletid on müügil Piletilevis ja tund enne algust kohapeal.

Teave: www.tuulikkibartosik.com ja www.timoalakotila.net. (JT)

KALLA!		ISIKSUS-PILT	ENESE	VIIEKÜMMNES	EUROOPA LIIT	...GRAAFILINE KAART	E. BÄND	FILM MADDONNAGA	
LILLA									
PIIMAEMA				RAJAV PIDULIK KOMBE- TALITUS					
MESS					MEREMÄRK KINDLUSTUS- TUNNISTUS				
HÖBE			KEHA- KULTUUR VAAT KUS ...!						
POSITIIVSELT ELLU SUHTUJA	KASSI TERE	TILLUKE OJAKE	MÕJU	LÜHI- KIRJUTIS	ENE KIRJANIK	EESTI RAHVUSV. TÄHIS	...TERAAPIA	ÖLI- VÄLJAVÕTE TEKSTIST	ÜKS FORD MOOTORI- ÕLIDE TOOTJA
HURTSIK			TULINE		E. KIRJANIK				SIIN ASUV
E. ENDINE ANSAMBEL						IGASUGU NAKATISED RIBONUK- LEIINHAPE			PULKTÄHT HÄÄLE- NÜANSS
KOLMAS TÄISHÄÄLIK	SILMI- PIMESTAV HOBUSE-				ITAALIA HELILOOJA VÄLIS-		JUPITI ROHUMAA		
MÜHAKLIK HÄÄLITSUS		PÄRILIKKUS- TEGUR LIND			"KEVADE" TEGELANE SIUG		EBA- PUHANG		
ELADESKI				PIKALT NUMBER			ÜHENDUS MITTE		
LÕHIS					VILJATU HAPNIK				
LILL									LÄÄGE

Hermanni külal tuleb kokkutulek

Sel laupäeval Imavere vallas peetavale Hermanni külapäevale on osalejad oodatud koos piknikukorvi ja sularahaga.

Hermanni küla eestkõneleja Malle Siilak andis teada, et nad ootavad külla kõiki endiseid ja praeguseid Hermanni küla elanikke. «Koguneme kell 12, kaasa peaks võtma pikniku-

korvi ja veidi sularaha, sest tulemas on ka oksjon,» täpsustas ta. «Teeme sõira ning maitseme seda karaski ja koduleivaga. Ei puudu laul ega pillimäng ning tulemas on ka tavaks saanud võistlusmängud,» loetles Siilak.

Külapäev lõpeb lõkkeõhtu ja diskoga. (JT)

Klaverifestival täidab mõisa muusikaga

7.–9. augustini jõuab kolmandat korda Järvamaale Pille Lille Muusikute Fondi (PLMF) korraldatav Eivere klaverifestival.

Pressiesindaja Veste Uuetoa andis teada, et festivali põhi-eesmärk on tuua järvalasteni Eesti tippmuusikat ning laiem eesmärk on Eesti ja Jaapani vaheliste kultuurisuhete arendamine.

Uuetoa lausus, et neil on suur rõõm näha tänavusel festivalil esinemas kaht Eesti tippmuusikant – Irina Zahharenkovat ja Mihkel Polli, lisaks tuleb Jaapanist koguni seitse

artisti – Izumi Tateno, Ayumi Hirahara, Haruyo Kubo, Emiko Mizuki, Shihoko Iino, Sae lida, Tetsuro Hagi.

Festivaliga seoses viiakse juba teist aastat pianistidele läbi suvekool (õpetavad Poll ja Zahharenkova), kuhu oodatakse osalema Tallinna muusikakeskkooli, Georg Otsa nimelise Tallinna muusikakooli ja Heino Elleri nimelise Tartu muusikakooli viimaste klasside õpilasi ning ka Raplamaa noori, kes on sellest huvitatud.

Eivere klaverifestival sai alguse 2013. aasta suvel koostöös Eivere mõisaga. (JT)

ERIK PROZES

Arvo Pärti fotokonkurss ootab osalejaid

Helilooja Arvo Pärti 80. sünnipäeva auks pühendatud fotokonkurssile on viimane päev pilte esitada 1. augustil.

Esimest korda aset leidva fotokonkurssi korraldaja ja näituse koordinaator Tiiu Saarist innustas kuulama Arvo Pärti loomingut ja laskma fantaasial lennata, et muuta see fotodeks. Pilte tegema on oodatud nii kutselised fotograafid kui ka asjaarmastajad, oluline on,

et need oleks konkursil osalemise tingimustes märgitud suurustes (fotofaali pikema külje miinimumpikkus on 3500 pikslit ja pilditihedus soovitatavalt 300 dpi).

Kuna fotograafidelt on Saarist saanud teada, et postipakiga pilte saates nad kardavad tekkida võivaid kahjustusi, siis on korraldaja valmis pilte vastu võtma ka e-posti teel või muid elektroonilisi kanaleid

pidi. Selleks tasub eelnevalt Saaristiga suhelda ja leppida kokku suuremahuliste piltide saatmise ajaks. «Näitusele kavandame panna nii 20–25 fotot, kuid need loodame välja valida ikka väga paljude piltide seast,» sõnas ta.

Parimatest parimad fotod valib välja maestro Arvo Pärt ise. Rohkem teavet saab küsida Tiiu Saaristilt tiuu.saarist@hotmail.com. (JT)

Türi inimesi näeb laupäeval televisoris

Juuli algul oli Türi uue saate «Suvenaabrid» salvestus. Tegu on laulu- ja mälumängusaatega, mida juhivad Gerli Padar ja Jüri Aarma.

«Rahvas ei pea ainult pealt vaatama, vaid saab kaasa laulda, vastata, küsida ja žüriid

mängida,» tutvustas Jüri Aarma. Saade jõuab ETV ekraanile laupäeval, 18. juulil kell 20.05.

Türi salvestusel pistsid rinda Türi ja Tori lauljad. Türi lauljaid juhtis Anne Veski ja Tori võistkonda Gerli Padar.

Möötu võtsid osalised ka selles, kui võrd hästi tunnevad nad kodukohta ja naabrite tegemisi.

Saatesari rändab mööda Eestit ja selles selgub, milline vald on ühtehoidvaim ja teadlikem. (JT)

Irina Zahharenkova

ERAKOGU

Heategevuslik kontserdisari jõuab Esna mõisa

Agentuuri Corelli Music kontserdisari Eesti Mõisad jõuab laupäeval, 25. juulil kell 18 Esna mõisa. Esineb barokkansambel Corelli Consort, klavessiinil on Imbi Tarum.

Mõisate ajalugu ja arhitektuuri tutvustab kunstiajaloolane Jüri Kuuskemaa. Kontserdisari toetab Rogosi mõisakooli laste pillifondi.

Korraldajad andsid teada, et esimest korda sarja ajaloos on kavas kaasaegse Eesti helilooja uudisteos – Rein Rannapi klavessiinikontsert.

Seitsmeteistkümmendat aastat korraldatav igasuvine kontserdisari on alates 1999. aasta suvest tutvustanud 67 mõisat üle Eesti. Muusikale annab lisaväärtuse võimalus kuuluda metseenide vanasse auväärse seeltskonda, sari on igal aastal toetanud üht väikest mõisakooli, hooldekodu või lastekodu, Maarja Küla ja TÕ Kliinikumi Lastefondi.

Igas mõisas on tund enne kontserdi algust avatud kohvikud.

Lähemat teavet ja toetusvõimalusi saab vaadata www.corelli.ee. (JT)

KOHVIK
TÖRU KÜLALISTEMAJA

BUFFEE
iga päev
11.30–14.00

3,-^{fin}

Söö palju jaksad!
hinna sees kohv/mors/vesi
Jätame endale õiguse muuta hinda

TERE TULEMAST
iga päev **7–22**

Tel. 385 0385
Pikk 42
www.hotel.ee

72720 Paide
hotel@hotel.ee

pk moodne meelelahutus
pärnu keskus

NÄDALA
ÜRITUS
JA KINOKAVA

Uus kontserdisari
Pärnu Keskuse 3. korruse laval
18.07 kell 18.30 Ingmar Gailit

Esiräppar Ingmar Gailit, kes hoiab elus Pärnu rāpiskenet, toob Pärnu Keskusesse eestikeelse lüürika, hea flow ning mõnused biidid.

Aida 7 Pärnu / Avatud E-P 10-21 / www.parnukeskus.ee

APOLLO
KINO • CINEMA

17.–23.07 KINOS:

"Käsilased", 3D, animafilm, eesti keeles
10.20, 12.25, 15.15, 17.10 (v.a L)

"Sipelgamees", 3D, action-põnevik
11.15, 14.40 (v.a L), 16.30, 19.20 (v.a L)

"Super-Mike XXL", komöödia
10.20, 19.05, 22.00 (v.a L)

"Terminaator: Genisys", 3D, põnevusfilm
13.45, 19.00

"Ted 2", komöödia 21.45

"Eemal hullutavast ilmakärast", romantika 12.45

"Võõras maa", draama 21.30

"Võllas", õudusfilm 17.15

Järva Tarbijate Ühistu võtab tööle VANEMMÜÜJA

Paide Konsumisse

CV saata e-postile personal@jarvaty.ee
Teave tel 385 0395

KINNISVARA

Müüa 1toal ahiküttega korter
Türi Vabriku tänaval. Hind 5000
€. Tel 5598 5991.

Müüa 1toal osaliselt möbleeritud korter
Paides Ristiku t (3/5, 31,9 m²). Tel 5822 3288.

Müüa 2toal korter Suur-Aia tänaval.
Tel 5565 5034.

Müüa 3toal korter Viisu külas.
Tel 5360 9066.

Müüa 3toal mug korter Paides
Ristiku 12 (l k) ja garaaž.
Tel 5593 1749.

Ostan maad. Tel 529 3609.

Ostan metsamaad kuni 8000 €/ha,
põldu kuni 2500 €/ha.
Tel 5608 8250.

OÜ Aval Kinnisvara annab Paides
Pärnu t 116 üürile tootmispinna
(60 m²), h: 1 €/m², ja kontoriruumid
(29 m²), h: 2 €/m².
Tel 502 2938.

OÜ Kehra Agro ostab PÖLLUMAAD

Järvamaal ja Lääne-Virumaal

Parim hind ja kiire tehing!

Tel 509 6173, Andrus
www.kehraagro.ee

OÜ Estest PR ostab põllu- ja
metsamaad. Tel 504 5215,
514 5215.

Soovin osta suvilat Tallinnast
100 km raadiuses otse omanikult.
Pakkumised saata
henryr@planet.ee või helista
tel 5800 5556.

Võtan üürile maamaja.
Tel 5555 0059.

Väike pere võtab üürile 3-4toal
korterit või majaosa Paides.
Tel 5594 5118.

LOOMAD

Ostan emahane. Tel 551 8084.

METSAMATERJAL

Alati korralik küttepuid: kuiv ja
märg (lepp, sanglepp, kask –
30, 33, 38, 50, 60 cm). Kanarbi-
ku talu, tel 5373 7294.

Küttepuid, erinevad pikkused.
Tel 5646 7788.

Saetud, lõhutud küttepuid,
h: alates 27 €/rm. Vedu tasuta.
Tel 513 6831.

Müüa 50 cm küttepuid (kuiv ja
märg). Info tel 526 3881.

Müüa 50 cm lõhutud ahjupuid,
hind al 27 €/rm. Tel 5648 1922.

Südamlik kaastunne
Rita Ollole kalli õe

URVE KALAMEHE
surma puhul.

Anne ja Kaarel

Müüa lõhutud ja saetud küttepuid
(lepp). Ka konteineris.
Vedu. Tel 516 6305.

Müüa kuiva ja märga lõhutud
küttepuid. Info tel 523 5877.

Müüa kuivi ja märgi küttepuid.
Tel 521 9496.

Müüa lõhutud 30 ja 50 cm küttepuid
(kuiv, märg).
Info tel 775 2018, 5191 8165.

Müüa lõhutud küttepuid (kuiv
ja märg). Info tel 5336 3931.

Müüa saetud, lõhutud 30,
40, 50 cm küttepuid. H: 28
€/rm, kojuvedu hinna sees.
Tel 5807 0898.

Müüa soodsalt lõhutud küttepuid
(lepp, sanglepp, kask), ka
kuivi. Tel 504 5632.

Müüa 3 m küttepuid.
Tel 526 4919.

PÕMM: 3 m ja lõhutud odavad
küttepuid. Tel 5646 0921.

Särevere küttehoov müüb 30-
50 cm tooreid ja kuivi küttepuid.
Lisaks kütteklotse ja -halge
40-l võrkkotis. Tel 5683 0454.

Türi-Alliku küttekortor müüb 30,
40, 50, 60 cm saetud ja lõhutud
tooreid ja kuivi küttepuid. Vedu.
Tel 516 6305.

MUUD

Selgetnägija Kristi ennustusliin
tel 900 6878.

Vajad laenu? Laenu alates 3
€. Esindus Paides Suur-Aia
19/21. Tel 600 8505,
www.luutar.ee.

TÖÖ

ASi Rakvere Farmid Väätasa
sigalasse otsitakse kohuse-
tundlikku talitajat ja tehnikut.
Eelnev töökogemus pole oluline,
väljaõpe kohapeal. Täpsem info
tel 526 8709.

Pakume tööd CE-kat veoautojuhile
(25meetriste autod-täis-
pära). Töö vahetustega, 2 nädalat
töö 1 nädal kodus. Abiks varasem
töökogemus pool- ja/või täishaakel
ja eesti keele oskus. Kasuks tulevad
kohusetunne, ausus, lojaalsus. Stabiilne
töö Soome-Rootsi vahel. Korralik
tehnik ja palju tööd. Tel 5340 0065,
Andrus.

Pakume tööd CE-kategooria
autojuhile. Töö kallurpoolhaagisega,
peamiselt Eesti piires. Periooditi
peaks olema valmis töölähetusteks.
Vajalik digimeeriku kaardi olemasolu.
Töötasu kokkuleppel. Tel 5657 2972.

Mõni hetk on elus valusam kui teine,
mõni hetk on kohe väga-väga
valus. (J. Tättle)

Armas Kristel,
sügavas leinas
langetame pea, kui jätab
hüvasti kalli ema

MAIE KÄARAGA.

Kabala Kooli-Lasteaia pere

Seoses töömahu suurenemisega
võtab Tschudi Road Transport OÜ
tööle rahvusvaheliste kaubavedude
autojuhi (Euroopa sisetöödele).
Vajalik inglise keele oskus ning
eelnev töökogemus. Info tel 505 8991.

Tõru külalistemaja (Pikk t 42
Paides) otsib oma töökasse ja
sõbralikku kollektiivi massööri.
Tel 515 7822, hotel@hotel.ee.

Vajatakse ehitusmeeste Soome
sisetöödele. Info tel 5342 3592
või +358 44 934 3383.

Valgas asuv KÜ Vee 1 kuulutab
välja vähempakkumise korter-
maja elektritööde tegemiseks.
Tööd tuleb lõpetada orienteeruvalt
selle aasta lõpuks. Pakkumiste
esitamise tähtaeg 31. august.
Tel 5343 0894 või ruuset@hot.ee.

PÕLLUNDUS

Ostan vene randaali ja varuketaid.
Tel 5362 0111.

SÕIDUKID

Sõiduautode kokkuost. Tel 553 3060.

Ostan Lada 01-07. Sõidukid võivad
olla avariilised. Tel 5627 4404.

TEADE

Sensitiiv-tervendaja Andrese
vastuvõtt. Tel 5679 0181.

TEENUS

Alre OÜ pakub raamihagete
patsientide transporti. Info tel
5632 2603, 5392 2345.

Ahjud, pliigid, kaminad, korstnad,
ehitus- ja parandustööd. Tel 5896
8362.

Ennustusliin 24/7/365, kõneminuti
hind 1,08 €. Kui sul on küsimus,
on olemas ka vastus! Helista tel
900 9889.

Fassaadi- ja maalritööd. Tel 5843
8814.

Hekilõikus, hooldustööd aias,
konsultatsioon. Tel 551 8717.

Heki pügamine ja trimmerdamine.
Tel 5648 1817.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727,
24 h, h:1.09 €/min.

Kaeveteenus miniekskavatoriga.
Tel 5343 0806.

Kalmupiirete paigaldus, kalmukujundus,
platside hooldus. Tel 5565 1954.

Katused (plekk, eterniit, kivi, bituumen),
fassaadid, plekikantimistööd. Valmistame
ja paigaldame ühenduskohtadeta
vihmaveerenne. Tel 5330 1455, Marko
ja tel 5340 6519, Arto. virumaa.katused@gmail.com

Katuste ehitus ja remont, üld-
ehitustööd, majade värvimine. Info
tel 5359 3945.

Sügav kaastunne Õiele,
lastele ja lastelastele
kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ILMAR RANDMA
surma puhul.

Koolivennad Riho ja Einar
Kapp peredega

LAE ALLA KOHE!

Korstnapühkija. Tel 5561 1040.

Liiv, killustik kohaletoomisega. Tel 521 9496.

Maalritööd. Tel 5564 6320.

Ohtlike puude lõikus. www.puulangetus.eu.
Tel 5822 8154.

Pottsepatööd. Tel 507 9037.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine
ja remont. Tel 5638 1774.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine,
süvendamine ja remont. Ülemiste
rõngaste vahetamine. Tel 557 4792.

Salvkaevude kaevamine, puhastamine
ja remont. Tel 5679 3951.

Salvkaevude kaevamine, puhastamine,
süvendamine ja remont. Tel 5634 4807.

Septikute müük ja paigaldus. Tel 5757
0202.

Septikute paigaldus ja müük, süvaveepumpade
paigaldus, vee- ja kanalisatsioonitrasside
ning maakütte paigaldus. Tel 521 7415,
info@veegrupp.ee.

Sõidukite kliimaseadmete täitmine,
hooldus, remont. Ka õhtuti ja
nädalavahetusel. Tel 517 2485.

Telli Linnuse takso. Sõit linnas
punktist A punkti B 1,90 €, linnast
väljas 2 € + 0,40 €/km. Tel 5814 7444.

**PAIDE TAKSO
TEL. 1212
PAIDE**

Telli Paide takso. Tel 5858 9554.

Trepikodade remont. Tel 5843 8814.

Südamlik kaastunne Teedule
perega kalli ema ja vanaema
DAGMAR JUURIKA
surma puhul.
Onunaine Eha perega

Luutar OÜ pakub mobiiltelefonide
ja arvutite remondi teenust. Suur-Aia
19/21, Paide. Tel 600 8505.
www.luutar.ee.

Paigaldame korteritele turvauksi
üle Eesti. Uks koos paigaldusega
299 €. Küsi lisa! Tel 525 7919.

Paigaldame korteritele turvauksi
üle Eesti. Uks koos paigaldusega
299 €. Küsi lisa tel 525 7919.

Rohu trimmerdamine Paide
ümbruses! Tel 5687 6225.

Teeme korda teie lamekatuse,
parapeti, vihmaveesüsteemi ja
lahendame teised lamekatusega
seonduvad probleemid. Tel 524 0534.

MÜÜK

Müüa soodsas hinnas talusealiha.
Vajadusel tükeldamine. Info tel
5354 3002 või 505 9151.

Akumulatsioonipaagid otse tootjalt.
Tel 5553 9162. www.soojapood.ee.

Kuivad pakitud kütteklotid. Vedu
tasuta. Tel 5383 9215.

Müüa liiva, killustikku, mulda. 2,5 t
vedu. Tel 5875 0205.

Poola eterniidid, katuseaknad ja
vihmaveesüsteemid (odavad). Tartu
tel 501 2626.

Saunavooder 8 €/m². Tel 5645 2170,
pakkupuit.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning
voodri- ja põrandalauda. Vedu
tasuta. Tel 528 2268.

Müüa liiva, killustikku, mulda koos
veoga (6 t). Tel 5673 7227.

Müüa põrandalaudu, sise- ja välisvoodri-
laud, terrassilaudu ja saematerjali.
Vedu tasuta. Tel 5593 6326.

Müüa põrandalaudu, voodri- ja ehitus-
lauda, erinevad laiused. Vedu
tasuta. Tel 506 4651.

Südamlik kaastunne Guidole
perega armsa ema
OLLI KRAAVI
surma puhul.
Perekonnad Kull, Pihlakas,
Pirnipuu, Kalev ja Maiste

TOIMETUS

Väike-Aia 5,
Paide 72711, postkast 38
e-post: toimetus@jt.ee

Peatoimetaja
Merili Nikkolo 384 9239
Peatoimetaja asetäitja
Tiit Reinberg 384 9233
Toimetaja Marika Rajamäe
384 9231

Reporterid
Birgit Itse 384 9235
Merit Männi 384 9236
Silvi Lukjanov 384 9238
Kuido Saarpuu 384 9237
Korrektoori Triin Prints
384 9234

Küljendaja
Kristo Kivisoo 384 9230
Fotograaf Dmitri Kotjuh
384 9210

Reklaamiosakond:
reklaamitoimetuse peaspetsialist
Ainar Tamm 5304 4220

müügispetsialist
Madle Serglov 384 9222

kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058

KUULUTUSED JA AJALEHE

TELLIMUSTE VASTUVÕTT

kuulutused@jt.ee

klienditeenindaja

Brigita Korol 384 9200

REKMAR EHTUSED

KORTERMAJAD KORDA

- Üldehitustööd • fassaadi/katusetööd
- tänavakivide paigaldus •

KÜSI PAKKUMIST

Rekmar Ehitused OÜ
Tel 5813 4565, info@rekmar.ee, www.rekmar.ee

Heatunde Pesa

- kristallid
- mahe- ja looduslood
- looduslikud taidulisandid

E-L 11-16
Väike-Aia 13, Paide
Valikusse lisandunud
PALJU UUT KAUPA!
Oled südamest oodatud!

Müüa sise-, välisvoodri- ja põrandalauda
(erinevad profiilid, parim hind).
Veovõimalus. Tel 513 2021,
voodrilaud.ee.

Müüa suitsuvorsti ja maasinki väikehulgi,
kohaletoomisega. Info tel 5196 2628
või 5351 7414.

Otse tootjalt soodne pellet, puit-
ja turbabrikett, klotsid võrgus.
Vedu. Tel 506 8501.

OST

Promets OÜ ostab metsamaad
ja raieõigust. Tel 5591 9930.

KASUTATUD ASJAD

Müüa sügavkülmik Helkama
(190 l). Tel 5689 6236.

On lahkunud
TOIVO LANGEPROO
16. V 1942-14. VII 2015
Leinab perekond.
Ärasaatmine 18. juulil Tapa Jakobi
kirikust kell 12, muldasängitamine
Tapa linnakalmistul.

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

UUS ŠKODA SUPERB ON KOHAL!

HIND ALATES 17 990 €

Uus Škoda Superb kasvab kõiges, välja arvatud hinnas.

Uus Škoda Superb, see ei ole facelift. See on uuestisünd!

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Piri 1 • Telefon: 6808 222 • info@skoda.ee, auto@skoda.ee

ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee

Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@aastaauto.ee

Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee

Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

Saadaval
App Store'is

Saadaval
Google play

www.skoda.ee facebook.com/skodaest

OSTAME

- kasvava metsa raieõigust
- metsakinnistuid
- metsamaterjali

Aru Metsagrupp OÜ
arumetsagrupp@gmail.com
+372 5649 6605
www.arumets.ee

ARUMETSAGRUPP

www.landeker.ee

LANDEKER

OÜ Landeker ostab metsa ja maad, sobib ka läbiraiutud ja hüpoteegiga maa, ettemaksu võimalus!

Tel 489 4055, 511 0415, 517 9866, faks 489 4962.

KaroMets

Mets kui taastuv loodusvara vajab hooldamist nagu põllumaagi ...

Pakume selleks konkurentsivõimelist ja ausat hinda!

- Ostame jätkuvalt metsamaterjali, nagu saepalk, paberipuu ja KÜTTEPUU!
- Oleme huvitatud Teie raieõigusest ja soovi korral ka kinnistust
- Koostame metsakorralduskavasid

Omame kõiki tänapäevaseid metsa hindamise vahendeid ja metsatöömasinaid, et teie metsi kvaliteetselt majandada. Müües meile oma küttepuid, raieõiguse või kinnistu, võite olla kindel, et kõik maksud saavad Eesti riigile makstud ja tuludega edendatakse just ausat ja jätkusuutlikku Eesti metsamajandust.

Heiki Olviste
Tel 501 3636
heiki.olviste@karomets.ee

Ümarmaterjali ostujuht Graanul Invest gruppi kuuluvates järgmistes tehastes: OÜ Ebavere Graanul ja AS Graanul Invest Imavere pelletitehas. Hakkepuidu ostmine ja tootmine.

Meelis Meigo
Tel 5343 1486
meelis.meigo@karomets.ee

Kinnistute ja kasvava metsa raieõiguse ostmine. Metsamajanduskavade tellimuste vastuvõtmine.

KUI TORU UMBES VÕI ON KATKI, KUTSU APPI TORU MATI!

tel 5630 4977
www.torumati.ee

TORU MATI OÜ

- Katla- ja veemajandus
- Kanalisatsiooni ehitus ja hooldus
- Soojusvahetite paigaldus ja hooldus
- Kanalisatsiooni puhastus (avariiteenus, ummistuste likvideerimine)
- Toru-uuringud (Roscop kaameraga)
- Väikekatelde müük ja paigaldus
- Kahesüsteemsete soojaveeboilerite müük ja paigaldus

Koigi, Järvamaa • Tel 5630 4977 • matimehik@hotmail.ee

MÜÜA KÜTTEPUID

Lepp 50/30 cm, toores **28/30 €/rm**

Sanglepp 50/30 cm, toores **30/32 €/rm**

Kask 50/30 cm, toores **34/36 €/rm**

Saar 50/30 cm, toores **34/36 €/rm**

Okaspuu 50/30 cm, kuiv **33/35 €/rm**

Lepp 50/30 cm, kuiv (konteineris) **40/43 €/rm**

Kask 30 cm, kuiv (konteineris) **50 €/rm**

Transport hinna sees
Info tel 5699 6890
Marrek Puit OÜ

OPOP

TÄISAUTOMAATSED HOOLDUSVABAD KAUGJUHTIVAD PELLETKATLAD

Biopel line

maaletooja:

ostakatel.EE
tel. 5267072

TEHNIKA 10, VIIRATSI, VIILJANDIMAA

Tartu mets

ostab metsakinnistuid ja põllumaid kogu Eestis

Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Annely AUTOKOOL Paide, Lai 33 (Järvamaa keskraamatukogu)

B-kat e-õppe kursused igal esmaspäeval (etteregistreerimine)

AM-kat (roller) kursus 21.07 kell 17

B-kategooria kursus 21.07 kell 17, Paides

Teave tel 5302 0565 www.annelyautokool.ee

PAIDE Suur-Aia 19/21 E-R 10-19, L 10-16

TÜRI Viljandi mnt 10/12 (Türi Maxima II korrus) E-R 9-18, L 9-16, P 10-15

ROHKEM KUI 100 erinevat mudelit

PAIDE MEK TRIATLON

19. juuli 2015 | Paide tehisjärv ja selle ümbrus

Eesti Triatloni Karikasarja IV triatlon

WWW.TRIATLON.EE

Laupäev, 18. juuli

18.00 Avalik Triatloni treening Ain-Alar Juhansoniga - Tasuta! 0.15 + 4 + 1

Pühapäev, 19. juuli

8.00 - 17.00 Võistluskeskus on avatud
8.00 - 13.00 Stardimaterjalide väljastamine

NB! Stardimaterjalide väljastamine lõpeb pool tundi enne vastavat starti

10.00 1. START (lapsed C,D,E) 0.15 + 4 + 1
11.00 Autasustamine: Lapsed C,D,E
12.00 2. START (noored B, harrastajad) 0.3 + 10 + 2.5
14.00 3. START (noored A, juuniorid, põhiklass, veteranid, 40, 50, 60, 70) 0.75 + 20 + 5 Mehed!
14.05 3. Start (noored A, juuniorid, põhiklass, veteranid, 40, 50, 60, 70) 0.75 + 20 + 5 Naised!

17.00 Autasustamine

Paide linn speedo mek

BAMBONA SAUCONY HANSO MK

FERROLINE GROUP Tartu Mill

SIS store RINGfm MALASHOFF

TRISMILE

LISAINFO JA REGISTREERIMINE - WWW.TRISMILE.EE

DIGIAJAKIRI 30+

VIIB SIND SELLE SUVE SUURIMALE FESTIVALILE

WEEKEND

Weekend Festival Baltic 6.-8. augustil Pärnus

30+ LAE TASUTA LOE TASUTA

Available on the App Store
ANDROID APP ON Google play

Loe 30+ ajakirja **JUULIKUU** numbrit ja anna meile teada, millised lood ja miks Sulle kõige enam meeldisid. Lugusid saad hinnata otse ajakirjas!

Kõigi vahel, kes meile tagasisidet annavad, loosime terve juulikuul jooksul **IGA PÄEV** ühele lugejale välja 2 Weekend'i ühepäevapiletit vabalt valitud kuupäeval!

Suurenda oma võiduvõimalusi ja loe ajakirja kohe!

Täpsemad kampaania tingimused leiad ajakirja juulikuul numbrist ja www.30pluss.ee kodulehelt.